

Bomenbeleidsplan Niet kappen maar koesteren

Januari 2017

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
1. INLEIDING.....	3
1.1 Probleemstelling.....	3
1.2 Bomenbeleid 2017 - In essentie.....	4
1.3 Doel.....	5
1.4 Resultaten en speerpunten.....	5
1.5 Plangebied.....	5
1.6 Looptijd.....	5
1.7 Leeswijzer.....	5
2. RELEVANTE WET- EN REGELGEVING.....	6
2.1 Landelijke wet- en regelgeving.....	6
2.2 Gemeentelijke structuurvisie en ander gemeentelijk beleid.....	7
2.3 Gemeentelijke wet- en regelgeving.....	7
3. EVALUATIE EN SPEERPUNTEN.....	8
3.1 Evaluatie vigerend beleid.....	8
4. VISIE EN STRATEGIE.....	10
4.1 Richtlijnen voor ontwerp, realisatie en beheer.....	11
4.1.1 Kwaliteitseisen, procedures en normen conform "Handboek bomen 2014".....	11
4.1.2 Standpunt bij knelpunten met riolering, kabels en leidingen.....	12
4.1.3 Standpunt bij overlast.....	13
4.2 Regelgeving en handhaving.....	15
4.2.1 Bescherming waardevolle bomen.....	15
4.2.2 Bescherming van monumentale bomen.....	16
4.2.3 Bescherming van gemeentelijke bomen.....	19
4.2.4 Bomen effect analyse.....	21
4.2.5 Toetsingskader.....	22
4.2.6 Compensatie.....	22
4.2.7 Bomenvoorziening.....	23
4.2.8 Illegale kap en handhaving.....	23
4.3 Duurzame aanplant en vervanging.....	24
4.4 Communicatie.....	26
5. UITVOERINGSPLAN EN FINANCIËLE CONSEQUENTIES.....	31
BIJLAGE 1 BELEIDSMATIGE CONSEQUENTIES VAN BOOMSTRUCTUREN.....	32
BIJLAGE 2 HANDBOEK BOMEN 2014.....	33
BIJLAGE 3 Gemeentelijke visie op overlast van bomen.....	34
BIJLAGE 4 COMMUNICATIEPLAN.....	37

1. INLEIDING

In de gemeente Geertruidenberg staan talrijke bomen. Gewoon of bijzonder. Groot of klein. In eigendom van particulieren of van de gemeente. Samen zorgen ze niet alleen voor een aantrekkelijk straatbeeld. Ze brengen ook verkoeling en schaduw. Filteren schadelijke stoffen uit de lucht, vangen regenwater op, verminderen stress en nog veel meer. Kortom, bomen zijn onmisbaar en van essentieel belang voor een gezonde leefomgeving voor mens en dier.

Toch ervaren sommige inwoners overlast van de bomen in onze gemeente en wordt er in sommige gevallen overgegaan tot vroegtijdige kap van de bomen. Ook de komst van nieuwe gebouwen en ondergrondse leidingen maakt het steeds moeilijker voor bomen om tot volle volwassenheid uit te groeien.

Voor het behoud en het versterken van een gezond, gevarieerd en duurzaam bomenbestand, stelde de gemeenteraad van Geertruidenberg in 2009 het huidige bomenbeleidsplan vast getiteld "Bomen duurzaam in beeld". Dit beleid legt de keuze voor kap of behoud van een boom al meer bij de burger en maakt de kap van waardevolle bomen vergunningplichtig door ze op een bomenlijst te plaatsen. Deze bomen zijn zodoende via regelgeving beschermd: voor de kap van een boom op de bomenlijst is een omgevingsvergunning nodig.

In 2012 is het huidige bomenbeleid geëvalueerd en getoetst op de volgende punten:

- In welke mate zijn de doelstellingen van dit bomenbeleidsplan bereikt?
- Is het bomenbeleidsplan nog actueel of moet het aan de tijd en ontwikkelingen worden aangepast?
- In welke mate wordt het bomenbeleidsplan gebruikt en zijn de vervolgstappen uitgevoerd?

1.1 Probleemstelling

Uit de evaluatie bleek onder meer dat de deregulering van het kapvergunningenbeleid geen nadelig effect had op het aantal bomen dat jaarlijks in de gemeente gekapt wordt. De gemeente is er niet minder groen door geworden.

Omgevingsvergunningen voor kap	Aanvragen gemeentelijk	Aanvraag particulier	Totaal	Verleend	Geweigerd
2013	16	8	23	22	1
2014	17	3	20	20	0
2015	6	5	11	11	0

Een overzicht van de laatste 3 jaar toont aan dat slechts enkele bewoners een omgevingsvergunning aanvragen. Een reden daarvoor is dat meer bomen vergunningsvrij zijn en mogelijk dat ook de bomenlijst mensen ervan weerhoudt een vergunning aan te vragen.

Nagenoeg alle aanvragen worden verleend. Dat betekent dat de bomenlijst uit 2009 geen volledige bescherming biedt en dat er bomen zijn gekapt die vanuit het bomenbeleid beredeneerd, behouden hadden moeten worden. Of het betekent dat de bomenlijst niet meer actueel is.

De gemeente gaat terughoudend om met bewonersverzoeken om de kap van gemeentelijke bomen. En andersom geeft de gemeente gehoor aan het verzoek van bewoners om behoud van gemeentelijke bomen door gemeentelijke vergunningen in te trekken.

Hieruit blijkt dat een beleid dat draait om controleren en handhaven, niet meer past bij deze tijd en onze kijk op de toekomst. De tijd waar inwoners steeds vaker zelf de verantwoordelijkheid opeisen voor een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving. En waar men geen genoegen meer neemt met 'past niet in het beleid'. Een verandering die ook zijn vertaling vindt in onze Coalitieovereenkomst 2014 – 2018 - Uitnodiging voor de toekomst (zie kader).

Uit Coalitieovereenkomst 2014-2018 – Uitnodiging voor de toekomst

“We zien de gemeente niet als allesbepalende factor in de samenleving. We willen ervoor zorgen dat de samenleving zelf het heft in handen neemt. We willen als overheid meedoen met onze inwoners en bedrijven. De inbreng van inwoners en bedrijven in onze gemeente is medebepalend voor de ontwikkeling en uitvoering van onze maatregelen. Initiatieven van inwoners en bedrijven om zelf verantwoordelijkheid te nemen voor het oplossen van maatschappelijke vraagstukken ondersteunen we van harte. Onze overtuiging is dat ‘loslaten in vertrouwen’ vaak een snellere en betere oplossing biedt, dan het aandragen van oplossingen door de gemeente”.

Al met al reden voor een volgende stap; de actualisatie van het bomenbeleid en een herverdeling van taken en verantwoordelijkheden. Want een gezond, gevarieerd bomenarsenaal dat bijdraagt aan de gezondheid van onze inwoners en de uitstraling van straat of wijk ligt bij burgers, bedrijven en gemeente.

Om verantwoordelijkheid te kunnen nemen is beleid nodig dat vertrouwen geeft en ruimte biedt voor innovatieve oplossingen en burgerinitiatieven. Een beleid waarin communicatie en participatie een belangrijke plek innemen. Dat gebaseerd is op de inzet van collectieve middelen ten behoeve van het collectief belang. En waarbij het eigenbelang –van de gemeente en/of individuele burger- niet langer voorop staat.

1.2 Bomenbeleid 2017 - In essentie

Waar het gaat om bomen vinden burgers en bedrijven in de gemeente -in plaats van een handhaver en controleur- een partner die raadpleegt, meedenkt, voorlicht, adviseert en stimuleert. Dit betekent niet dat de gemeente alles loslaat maar dat ze het bomenbeleid op een andere manier regisseert. Waar het gaat om het algemeen belang, de identiteit en het leefklimaat van de gemeente neemt de gemeente nog steeds haar verantwoordelijkheid. Boomstructuren, monumentale en andere beschermwaardige bomen worden niet gekapt tenzij ze ziek zijn of voor onveilige situaties zorgen. Tegelijkertijd geeft de gemeente burgers en bedrijven een stuk verantwoordelijkheid terug voor een groen en gezond Geertruidenberg en ondersteunt hen hierin met advies en voorlichting.

Dit bomenbeleidsplan getiteld “Niet Kappen maar Koesteren” beschrijft hoe de gemeente dit aanpakt. Het betreft het na evaluatie bijgestelde bomenbeleidsplan en vervangt daarmee het plan van 2009.

1.3 Doel

Doel van dit bomenbeleidsplan is het ontwikkelen van een duurzaam bomenbestand wat een bijdrage levert aan de ruimtelijke kwaliteit en identiteit en aan een groene en gezonde leefomgeving voor mens en dier. Het behoud en het versterken van een gezond bomenbestand staat centraal. Dit beleidsplan biedt de gemeente meer duidelijkheid en handvatten voor het ondersteunen van burgers en bedrijven bij het wel of niet kappen van bomen. Waar mogelijk wordt meer gedereguleerd en waar nodig wordt sterker gereguleerd. Om dit te bereiken beschrijft dit beleidsplan kaders waarbinnen ontwikkelingen plaats vinden. Het bomenbeleidsplan is geen vrijblijvende nota. Het is een nota met een bindend kader voor ruimtelijke besluiten.

1.4 Resultaten en speerpunten

Uitvoering van het bomenbeleidsplan leidt tot:

- Een duurzaam (mooi, gezond, gevarieerd, veilig en met een minimum aan overlast) en samenhangend bomenbestand;
- Een hoge waardering van bewoners voor het openbaar groen en bomen;
- Begrip voor de keuzes die de gemeente maakt ten aanzien van het koesteren van bomen en het ontmoedigen van kap.
- Een beter overleg met bewoners die nadenken over de invulling van hun eigen leefomgeving.

Dit bomenbeleidsplan zet in op de volgende speerpunten:

1. De kwaliteit van het ontwerp, het beheer en de zorg voor bomen verhogen en overzichtelijker maken;
2. De kwaliteit van het bomenbestand en de bomenstructuren verhogen;
3. Waardevolle bomen behouden door ze te beschermen;
4. Het collectief bewustzijn ten aanzien van de waarden van bomen vergroten.
5. Beperking van regeldruk door voor minder bomen een vergunningsplicht te hanteren.

1.5 Plangebied

De gemeente bestaat uit drie kernen: Geertruidenberg, Raamsdonksveer en Raamsdonk. Elke kern heeft een eigen gezicht. Het bomenbeleidsplan betreft alle bomen binnen de gemeentegrenzen in zowel de kernen als het landelijk gebied.

1.6 Looptijd

Een duurzaam bomenbestand bereikt men met een lange termijnvisie vertaald in een consistent beleid waarnaar langere tijd consequent gehandeld wordt. Dit bomenbeleidsplan is daarom 10 jaar geldig, ingaande 1-1-2017 tot en met 31-12-2026. Het plan wordt in 2022 tussentijds geëvalueerd en indien nodig herzien.

1.7 Leeswijzer

Het Bomenbeleidsplan bestaat uit vijf hoofdstukken. Na deze inleiding (hoofdstuk 1) beschrijft hoofdstuk 2 de -voor het bomenbeleid- relevante wet- en regelgeving. Hoofdstuk 3 beschrijft de belangrijkste conclusies uit de evaluatie en benoemt als reactie hierop speerpunten voor het te actualiseren beleid. Hoofdstuk 4 omvat de vertaling van voorgaande hoofdstukken naar een visie en strategie. Hoofdstuk 5 omvat het uitvoeringsplan en de financiële consequenties, oftewel een overzicht van de activiteiten die voortvloeien uit de visie en strategie.

2. RELEVANTE WET- EN REGELGEVING

Het bomenbeleid staat niet op zichzelf. Het raakt de gemeentelijke structuurvisie, diverse beleidsterreinen en wet- en regelgeving. Zowel op landelijk als op gemeentelijk niveau. Een en ander wordt in dit hoofdstuk beschreven.

2.1 Landelijke wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

Vanaf 1 januari 2017 vervangt de nieuwe Wet natuurbescherming 3 wetten; de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. Met 1 wet en minder regels is het makkelijker geworden om de wet toe te passen.

De wet stelt dat het voor de natuur belangrijk is dat er veel verschillende planten- en diersoorten zijn. Sommige diersoorten zijn kwetsbaar, zoals vleermuizen en mussen. Een goede natuurbescherming is belangrijk. Wanneer het goed gaat met de natuur, is er ook meer ruimte voor economische en andere maatschappelijke activiteiten.

Vanaf 1 januari 2017 bepalen de provincies wat wel en niet mag in de natuur in hun gebied. Ook zorgen de provincies vanaf deze datum voor vergunningen en ontheffingen.

Voor burgers en bedrijven is het belangrijk dat zij makkelijk en snel weten of een activiteit met mogelijke schade voor de natuur is toegestaan. Een aanvraag voor een omgevingsvergunning bij de gemeente wordt getoetst aan de Wet natuurbescherming.

Onder de huidige Boswet bestaat de mogelijkheid om (solitaire) bomen buiten de bebouwde kom op erven en in tuinen (waar de Boswet niet van kracht is) via een gemeentelijke verordening te beschermen. In de nieuwe Natuurwet worden specifiekere grenzen gesteld aan de bevoegdheden van zowel Provincie als gemeenten voor het opstellen van beschermende regels buiten de vastgestelde bebouwde kom. Daarmee wordt het van groot belang dat de gemeente de bebouwde kom exact vastlegt via de gemeenteraad, zodat gemeentelijke bomen ook daadwerkelijk via gemeentelijk beleid en regelgeving beschermd kunnen worden, in plaats van te vallen onder provinciale of landelijke besluitvorming.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

Het doel van de Wabo (in werking sinds 1 oktober 2010) is het versnellen en vereenvoudigen van het verlenen van een vergunning en een betere dienstverlening door de overheid op het terrein van bouwen, ruimte en milieu. De Wabo introduceerde hiervoor de omgevingsvergunning waarvan de voormalige kapvergunning onderdeel werd. Dit betekent dat bij voorgenomen kap geen kapvergunning aangevraagd dient te worden, maar een omgevingsvergunning voor de activiteit: kappen van houtopstanden.

2.2 Gemeentelijke structuurvisie en ander gemeentelijk beleid

Structuurvisie Geertruidenberg 2030

De Structuurvisie Geertruidenberg 2030 stelt dat -omwille van ondergrondse infrastructuur- sommige boomstructuren niet realiseerbaar zijn en heeft verder geen aandacht voor boomstructuren. De basis voor het bomenbeleid wordt daarom vooral gevonden in het op 24 september 2008 vastgestelde bomenstructuurplan.

Toekomstvisie Gkracht 2025

De toekomstvisie daagt uit tot vernieuwing van onze manier van werken. Partijen bij elkaar brengen, nieuwe verbindingen zoeken, energie en creativiteit vanuit de gemeenschap losmaken en de ruimte geven. Minder denken vanuit de eigen vertrouwde instrumenten en regels en initiatieven niet vanzelfsprekend naar ons toetrekken en inwoners medeverantwoordelijk laten zijn.

Bomenstructuurplan "Eenheid in Diversiteit"

Dit plan laat zien hoe de gemeentelijke bomenstructuur er op de lange termijn uitziet. De ruimtelijke ambitie en het streefbeeld zoals weergegeven in het bomenstructuurplan blijft ongewijzigd/ is nog steeds van kracht. Het bomenstructuurplan heeft consequenties die doorvertaald zijn naar het beleid. Zie hiervoor Bijlage 1 Beleidsmatige consequenties van boomstructuren.

2.3 Gemeentelijke wet- en regelgeving

Bomenlijst

De gemeente werkt met een bomenlijst waarop alle waardevolle bomen staan binnen de gemeente Geertruidenberg. De bomen op deze lijst voldoen aan de voorwaarden uit het bomenbeleidsplan. Voor het kappen van bomen op deze lijst is een omgevingsvergunning nodig. Ook is omgevingsvergunning nodig voor gemeentelijke bomen met een stamdiameter dikker dan 20 cm. In het bomenbeleidsplan staat de procedure voor het aanvragen van deze vergunning.

Wet algemene bepalingen omgeving

In de 'Wet algemene bepalingen omgeving' staan de algemene bepalingen voor een omgevingsvergunning.

Algemene plaatselijke verordening

De bepalingen voor specifiek het kappen van bomen (onderdeel van de omgevingsvergunning) staan in de 'Algemene plaatselijke verordening'.

Bestemmingsplannen

Bij de herzieningen van bestemmingsplannen worden de groeiplaatsen van waardevolle en monumentale bomen bestemd voor 'bescherming en instandhouding van een waardevolle boom'. Hiermee wordt vooral de groeiplaats van de boom gevrijwaard van bebouwing en andere werkzaamheden die grote nadelige gevolgen zouden hebben voor de betreffende boom.

3. EVALUATIE EN SPEERPUNTEN

Sinds 2008 werkt de gemeente met het Bomenstructuurplan "Eenheid in diversiteit" en sinds 2009 ook met het Bomenbeleidsplan "Bomen duurzaam in beeld". In 2012 zijn beide plannen geëvalueerd. Dit hoofdstuk beschrijft de belangrijkste conclusies uit de evaluatie en benoemt als reactie hierop speerpunten voor het te actualiseren beleid.

3.1 Evaluatie vigerend beleid

De "Evaluatie bomenstructuurplan – bomenbeleidsplan" van oktober 2012 stelt dat beide plannen een belangrijke leidraad vormen bij het realiseren en in stand houden van een duurzaam bomenbestand. De plannen worden gebruikt als uitgangspunt bij de planvorming en realisatie van reconstructies, renovaties en nieuwe (planologische) ontwikkelingen. Bomen spelen hierdoor reeds een rol in de planvorming terwijl dit voorheen pas in een veel later stadium gebeurde. Op deze manier kunnen weloverwogen keuzes gemaakt worden en kansen die zich voordoen worden benut.

Uitdaging wordt steeds groter

Ondanks het hebben van een vastgestelde visie en beleid wordt de uitdaging van het realiseren, beschermen en in standhouden van een duurzaam bomenbestand steeds groter in een tijd waarin overheden hun verantwoordelijkheden meer en meer wensen te delegeren aan de bewoners.

Realisatie blijkt moeizaam

Ondanks goede uitgangspunten gaat het realiseren van de geambieerde bomenstructuur moeizaam. In de evaluatie werden hiervoor de volgende redenen genoemd:

- Beperkte mogelijkheden door aanwezigheid ondergrondse infrastructuur;
- De civiele reconstructie- en renovatiebudgetten zijn ontoereikend om de bomenstructuur aan te pakken;
- Het groenbudget is kaderstellend en ontoereikend om in civiele reconstructie- en renovatiebudgetten bij te springen waar het gaat om realiseren van de bomenstructuur;
- Ontbrekend draagvlak voor bomen bij bewoners.

Vertaling evaluatie 2012 naar speerpunten voor dit beleidsplan:

- Binnen de mogelijkheden en ruimte, bomenstructuren zo duurzaam mogelijk uitvoeren;
- Waar het realiseren van bomenlanen onmogelijk is kiezen voor de aanplant van sfeer- en accentbomen die de boom- en groenstructuur versterken;
- In vroegtijdig stadium budgetten veiligstellen voor realiseren boomstructuren;
- Breder draagvlak bereiken door communicatie, voorlichting, participatie en advies.

Nader uit te werken bomenlijst

De evaluatie stelt dat de monumentale bomenlijst nader uitgewerkt en vastgesteld dient te worden.

Vertaling evaluatie 2012 naar speerpunten voor dit beleidsplan:

- Monumentale bomen inventariseren en inspecteren en als monumentale boom opnemen in te actualiseren en opnieuw vast te stellen Beschermd bomenlijst.

Meer accent op voorlichting en communicatie

Tot slot stelt de evaluatie dat er meer accent gelegd dient te worden op voorlichting en communicatie, met name via de website. Er is anno 2016 nog steeds weinig informatie over bomenbeheer en bomenbeleid beschikbaar op de website of anders.

Vertaling evaluatie 2012 naar speerpunten voor dit beleidsplan:

- De bomen en boomstructuren in de gemeente Geertruidenberg op de kaart zetten en zichtbaar maken voor eenieder.
- Uitdragen van de ambities zowel binnen de gemeentelijke organisatie als daarbuiten (burger en bedrijven), is essentieel om samen het toekomstige streefbeeld te realiseren. Communicatie, voorlichting, participatie en advies volwaardig onderdeel maken van het geactualiseerde beleid.

4. VISIE EN STRATEGIE

Gemeente Geertruidenberg werkt aan een hoogwaardig groen woon, werk- en leefklimaat. Bomen zijn beeldbepalend en geven de gemeente met hun structuren, massa en status identiteit. Eigendom van de gemeente of van particulieren, alle bomen, leveren een belangrijke bijdrage aan het realiseren van deze groene ambitie.

De juiste boom op de juiste plek

Om de gemeente zo groen mogelijk te kleuren kan simpelweg gestreefd worden naar *zoveel mogelijk gemeentelijke bomen en zoveel mogelijk bomen op de beschermde bomenlijst*. Dit bomenbeleidsplan kiest een andere weg. Het richt zich niet zozeer op zo veel mogelijk bomen (kwantiteit), maar op *zo veel mogelijk juiste bomen op de juiste plek* (kwaliteit). Mens en dier moet zo lang als mogelijk van een boom kunnen genieten en er de voordelen van kunnen ervaren.

Vergroten collectief geweten

Bomen in tuinen en dan vooral voortuinen, kleuren de gemeente groen en maken de omgeving gezond. Als omwonende signaleer je vaak als eerste boomproblemen. Maar onbekend maakt onbemind. Zolang je niet weet wat de consequenties zijn van jouw aanvraag voor kap of jouw eigen mogelijkheden voor

het beperken van overlast. Zolang je niet weet welke boom het beste past in jouw omgeving, welke boom bijzonder is en waarom. Zolang je niet weet hoe en met welke bomen je meer sfeer creëert in je straat, je alleen overlast ervaart van een boom of een gemeentewerker een sfeervolle boom ziet kappen zonder te weten waarom is het moeilijk bomen te koesteren en zelf tot initiatieven te komen die daaraan bijdragen. Daarom investeren we zowel in het vergroten van het collectief geweten (we zijn samen verantwoordelijk voor een groene en gezonde gemeente) t.a.v. van bomen en de rol van burgers en bedrijven hierin als medevormgever van de stad. Daarbij benadrukt dit bomenbeleidsplan het belang van de uitvoering van de ruimtelijke ambitie en sfeerbeeld volgens het bomenstructuurplan "Eenheid in Diversiteit" (24 september 2008).

Vóór bomen wordt gemeengoed

De coalitieovereenkomst 2014 – 2018 stelt dat we zuinig zijn op ons milieu, dat we duurzaamheid actief gaan promoten en dat we actief op weg zijn naar een duurzame gemeente. Het beschermen, behouden en versterken van een duurzaam bomenbestand is een belangrijke pijler binnen de kaderstelling duurzaamheid en klimaatbeleid. Een grotere massa bomen (aantallen maar vooral ook kroonvolume) levert een belangrijke bijdrage in de CO₂-reductie. Voorwaarde daarvoor is, dat wordt onderkend dat hiervoor ruimte moet worden gecreëerd in beleid, de fysieke ruimte maar vooral ook de mentale ruimte. Vóór bomen moet gemeengoed worden. Dit bomenbeleidsplan stuurt middels communicatie, voorlichting, advies en participatie op draagvlak/ collectief geweten voor een duurzaam gemeentelijk bomenbestand.

Dereguleren

De gemeentelijke bomen worden grotendeels vergunningvrij en de bescherming ervan wordt anders geregeld. De beschermde bomenlijst – die slechts nog uit particuliere en gemeentelijke waardevolle en monumentale bomen en boomstructuren bestaat – en dus beknopter is – wordt geactualiseerd en opnieuw vastgesteld door het college.

Maximale bescherming en status monumentale bomen

De monumentale bomen worden maximaal beschermd door ze zowel op te nemen in de bomenlijst als in een (paraplu)bestemmingsplan. Vanuit een bomenvoorziening wordt budget beschikbaar gesteld voor zorg en instandhouding van deze bomen door de eigenaar (gemeente of particulier).

Naast bovengenoemde speerpunten laten de visie en strategie zich omschrijven aan de hand van 4 aandachtsgebieden:

- 4.1 Richtlijnen voor ontwerp, realisatie en beheer;
- 4.2 Regelgeving en handhaving;
- 4.3 Duurzame aanplant en vervanging;
- 4.4 Communicatie en collectief geweten;

4.1 Richtlijnen voor ontwerp, realisatie en beheer

De gemeente Geertruidenberg bemoeit zich op verschillende manieren met bomen. Als eigenaar en beheerder maar ook als beleidsmaker en regelgever. Waar het gaat om ontwerp, realisatie en beheer wil de gemeente zowel intern als extern duidelijkheid en eenduidigheid in beleid.

Gedurende hun leven worden bomen op allerlei manieren bedreigd. Schades door bijvoorbeeld aanrijden, graafwerkzaamheden en grondwaterfluctuaties kunnen leiden tot aantasting, rot, conditievermindering en instabiliteit van de boom. Om een gezond en veilig bomenbestand te hebben en om de onderhoudskosten gering te houden, is het van het grootste belang bij aanplant van een boom de ideale omstandigheden te scheppen voor de boom. En andersom, dat we bij de omstandigheden de juiste boom kiezen.

Bij ruimtelijke inrichtingsprojecten moeten daarom vroegtijdig voorwaarden gesteld worden voor ontwerp en realisatie. Integrale plan- en besluitvorming zijn essentieel voor het inpassen van waardevol groen en beeldbepalende bomen, zowel bestaand als nieuw. Daarnaast bieden innovatieve technologieën betere mogelijkheden om bestaande en nieuwe bomen duurzaam in stand te houden.

Een hoge kwaliteit van het bomenbestand bereikt men in eerste instantie met aandacht voor de aanplantvoorschriften en de juiste soort op de juiste plek. Vervolgens zorgen beheer, onderhoud en boombescherming van bestaande bomen bij werkzaamheden voor de instandhouding van het gewenste bomenbestand. Vakkundig onderhoud, controle en toezicht zijn hierbij essentieel.

4.1.1 Kwaliteitseisen, procedures en normen conform "Handboek bomen 2014"

Het Norminstituut Bomen lanceerde in april 2014 het "Handboek Bomen 2014" (Bijlage 2). Dit handboek omvat gestandaardiseerde kwaliteitseisen, procedures en normen die van toepassing zijn bij de uitvoering van werkzaamheden in, rond en met bomen. Aan de hand van 3 thema's te weten Ontwerp en realisatie, Beheer en zorgplichten en Inventarisatie, taxatie en onderzoek, wordt in 17 hoofdstukken een vaktechnische uiteenzetting gegeven die de kwaliteit van bomen garandeert.

Daarnaast zorgt het handboek ervoor dat zowel de opdrachtgever als aannemer precies weet wat er wel en niet moet gebeuren. Het handboek is afgestemd op de beschikbare bestekssystematiek (onder andere RAW) en op allerlei contractvormen (bijvoorbeeld UAV en UAV-gc). Met dit bomenbeleidsplan wordt ook het "Handboek bomen 2014" vastgesteld en van toepassing verklaard.

4.1.2 Standpunt bij knelpunten met riolering, kabels en leidingen

Een boom bereikt zijn maximale kwaliteit pas als er voldoende kwalitatieve ondergrondse ruimte is voor wortels die niet worden beschadigd en die zich goed kunnen verankeren in de grond. Leidingen en putten worden soms gebruikt door boomwortels als ankerpunt. Als de leidingen of putten worden verwijderd bij groot onderhoud of herinrichting heeft dat effect op de wortels. Bomen kunnen hierdoor instabiel worden en soms na jaren op het oog 'spontaan' omvallen. Riolering, kabels en leidingen moeten blijven functioneren. Ze moeten voldoende bereikbaar zijn voor onderhoud, inspectie en om storingen op te lossen.

Op plaatsen waar bomen en infrastructuur samenkomen ontstaan uiteenlopende knelpunten die om oplossingen vragen. Onder de grond zijn wortels die kabels en leidingen beschadigen. Dit is een veel voorkomend probleem. Ook bovengronds kunnen takken de straatverlichting hinderen. De bomen ondervinden op hun beurt schade door graafwerkzaamheden en veranderingen in het maaiveld of het grondwater niveau. Ondanks dat de betrokken (gemeente en nutsbedrijven) disciplines geregeld met deze problematiek geconfronteerd worden, wordt ze zelden het hoofd geboden. Zo blijkt uit de "Evaluatie bomenstructuurplan – bomenbeleidsplan" dat vanwege de aanwezigheid van kabels en leidingen, geen bomen geplant of herplant worden, zelfs niet waar het gaat om primaire boomstructuren. Allereerst is een goed integraal ontwerp de basis voor een goed samengaan van kabels en leidingen en bomen. Maar ook voor het probleemloos planten van bomen op of bij bestaande kabels en leidingen zijn voldoende technische mogelijkheden zoals mantelbuizen en het omleggen van kabels en leidingen.

Handboek Kabels en Leidingen

Het Handboek Kabels en leidingen, Gemeente Geertruidenberg (oktober 2010) geeft standaard bepalingen voor het opnemen van de sleufverharding, het graven, aanvullen en verdichten van sleuven en het leggen etc. van kabels en leidingen in gronden die in eigendom of beheer zijn bij de gemeente Geertruidenberg.

Waar het gaat om schade en aansprakelijkheid stelt het handboek onder andere:

- dat de vergunninghouder (van de kabels en leidingen) jegens de gemeente en/of derden aansprakelijk is voor schade als gevolg van de uitvoering van werkzaamheden;
- de netbeheerder aansprakelijk is voor alle schade aan gemeente-eigendommen – (dus ook bomen) - die het gevolg is van het (ver-)leggen, verwijderen repareren e.d. van leidingen;
- de vergunninghouder redelijkerwijs mogelijke maatregelen zal nemen om te voorkomen dat de gemeente dan wel derden tengevolge van het werk schade lijden;
- schade aan gemeentelijke of andere eigendommen dient te worden vermeden en mochten beschadigingen toch optreden dan dient vergunninghouder deze direct te melden aan de gemeente.

Waar het gaat om schade aan kabels en leidingen veroorzaakt door bomen lijkt er weinig geregeld. Noch netbeheerder, noch de gemeente wensen schade aan kabels en leidingen. De netbeheerder heeft extra kosten waarvoor de gemeente mogelijk aansprakelijk gesteld wordt, de netgebruikers hebben overlast en de reparatie (graafwerk, etc.) vormen op haar beurt een risico waar het gaat om beschadigingen aan boomwortels.

Waar bomen op of nabij kabels en leidingen geplant worden dienen maatregelen (mantelbuizen, wortelschermen, omleggen) genomen te worden om schade aan bomen en aan kabels en leidingen te voorkomen. Maatregelen, benodigde kosten en de verdeling daarvan, dienen afgestemd te worden in overleg met de netbeheerder. Waar het bijvoorbeeld gaat om kabels die slechts enkele jaren liggen ligt het voor de hand dat de gemeente de eventueel te maken kosten voor beschermingsmaatregelen aan de netbeheerder compenseert. Liggende kabels er al meer dan 30 jaar en zijn ze verouderd, dan kunnen kleinere compensatiebedragen worden afgesproken. De netbeheerder kan immers tegelijk haar tracé vernieuwen.

De in 1812 verharde stenen weg (Wilhelminalaan - Keizersdijk) werd van Amsterdam naar Parijs aangelegd om Napoleons troepen te kunnen verplaatsen. Deze cultuurhistorische waarde kan in de gevels, het straatprofiel, de materialisatie en zeker ook in de boomstructuur vastgelegd worden.

Cultuurhistorische en primaire boomstructuren en -in mindere mate- ook de secundaire laanstructuren geven identiteit, herkenbaarheid en een verhaal aan de gemeente. Ze maken de gemeente leefbaar en beleefbaar. De aanwezigheid van kabels en leidingen mag een boomstructuur niet in de weg staan. De gemeente zoekt naar een duurzame oplossing en stemt dit af met de netbeheerder. Waar het gaat om bomen in normale woonstraten kan gekozen worden voor kleinere bomen (met een kortere omlooptijd) zodat de kans op schade en gevolgen ervan beperkt zijn.

4.1.3 Standpunt bij overlast

Iedereen beleeft bomen anders. Aan de ene kant van de straat kan men genieten van een boom terwijl men aan de overkant overlast ervaart. De een houdt van zon en de ander van schaduw en waar de een vanzelfsprekend de handen uit de mouwen steekt om wat blad te ruimen, komt het niet in de ander op. Directe en indirecte overlast van bomen (al dan niet als gevolg van ziekten en plagen) zijn de grootste oorzaak van klachten en meldingen van burgers. Daarom helpt het de burger om te weten hoe de gemeente tegen klachten en overlast aankijkt. En vooral ook waarom.

Overlast is geen directe reden om te snoeien of kappen. Wel kan het aanleiding zijn voor gesprek. De gemeente plant en onderhoudt bomen voor het algemeen belang en niet slechts voor de individuele burger die overlast ervaart. Tegelijk wil de gemeente met haar bomen geen schade toebrengen aan eigendommen van burgers en bedrijven. Daarom worden bomen zo gesnoeid dat muren, ramen, daken, dakgoten en dergelijke vrij blijven van takken. In Bijlage 3 staat de gemeentelijke visie op overlast van bomen weergegeven.

Zonnepanelen

Vanuit duurzaamheidsoogpunt vindt de gemeente het een goede zaak dat steeds vaker zonnepanelen worden aangebracht. De gemeente ontvangt echter ook verzoeken om bomen te snoeien of te kappen ten behoeve van de opbrengst van de zonnepanelen. Alleen om deze reden worden geen bomen gesnoeid of gekapt. Bij de beoordeling of zonnepanelen rendabel zijn op een locatie zijn de bomen een gegeven waar rekening mee gehouden moet worden.

4.2 Regelgeving en handhaving

Binnen de gemeente Geertruidenberg is voor het kappen van een boom geen omgevingsvergunning nodig tenzij de boom de status heeft van monumentaal of waardevol. Alle boomstructuren, monumentale en waardevolle bomen staan op de 'Beschermden bomenlijst'. Voor het kappen of stevig snoeien van een beschermd boom heeft een inwoner een omgevingsvergunning nodig. Deze vergunning wordt slechts bij uitzondering verleend. Bijvoorbeeld wanneer de boom ziek is, bij acuut gevaar voor de omgeving of bij een zwaarwegend algemeen maatschappelijk belang. In het laatste geval wordt de

vergunning pas verleend nadat, via onderzoek, vastgesteld is dat er geen alternatieven zijn voor het opheffen of beperken van de overlast. Als deze alternatieven er niet zijn moet de aanvrager de verloren waarde van de boom compenseren. De beschermde bomenlijst is middels een interactieve kaart online te raadplegen via de gemeentelijke website.

Relevante wetgeving

De bepalingen over de omgevingsvergunning voor het kappen van bomen zijn opgenomen in de naast dit bomenbeleidsplan vastgestelde Verordening bomen 2017. De algemene bepalingen over een omgevingsvergunning zijn terug te vinden in de Wet algemene bepalingen omgeving.

Deregulering

Het bomenbeleidsplan beperkt en vereenvoudigt de wet- en regelgeving. Het beperkt het aantal vergunningsaanvragen voor kap doordat we alleen monumentale, waardevolle bomen en boomstructuren opnemen in de beschermde bomenlijst. Bomen die niet duurzaam (langer dan 10 jaar) te handhaven zijn kunnen bij actualisatie van de lijst vervallen. Deregulering wordt dus gevonden in het verminderen van het aantal bomen waarvoor een omgevingsvergunning nodig is (voor kap). Dit wordt bereikt door het grootste deel van de gemeentelijke bomen vergunningsvrij te maken. En door de particuliere bomen op de bomenlijst kritischer te beoordelen op toekomstbestendigheid en de lijst dus af te slanken.

Bewoners krijgen gemakkelijker en duidelijker inzicht in de beschermde bomenlijst waaraan zij zelf bomen kunnen toevoegen (en idealiter op termijn ook aangevraagde kapvergunningen en plannen kunnen raadplegen). Op het internet vinden zij criteria en voorbeelden van een "Beschermd boom". Op basis daarvan kunnen zij beschermwaardige bomen aanklikken op een interactieve kaart. De kaart en aangeklikte bomen worden kritisch op criteria en duurzaamheid (toekomstbestendigheid, groei ruimte, potentiële overlast in toekomst, etc.).

4.2.1 Bescherming waardevolle bomen

Waardevolle en monumentale bomen en boomstructuren worden beschermd tegen kap, rooien, beschadigen en ontsieren als ze op de Beschermd bomenlijst staan. Voor de kap van deze bomen is een omgevingsvergunning verplicht.

Naast een duurzame uitgangspositie (conform de richtlijnen van het Handboek bomen 2014) om gezond tot wasdom te kunnen komen, moet een beschermde boom aan enkele voorwaarden voldoen.

Beschermd bomen	
<u>Basistoelvoorwaarden (alle voorwaarden vereist):</u>	
•	De leeftijd is minimaal 25 jaar
•	Een uitzondering kan gemaakt worden voor een herdenkingsboom: een boom met cultuurhistorisch waardevolle elementen, een boom behorende tot een boomstructuur of een boom welke valt onder een gien- of accentboom
•	De bomen mogen niet in een onherstelbare slechte conditie verkeren (d.w.z. de bomen moeten in beginsel weer in een redelijke conditie zijn te brengen). Volledig vervel van de boom mag niet binnen tien jaar te verwachten zijn
•	De boom heeft een habitus die karakteristiek is voor de soort (dit geldt met name indien de boom waardevol voor landschap en/of stads- en dorpschaap is).
<u>Specifieke kenmerken (minimale één voorwaarde vereist):</u>	
1.	De boom is medebepalend en omsluitend voor het karakter van de omgeving (deel);
2.	De boom vormt een onderdeel van een geheel intact zijnde boomgroep of uniforme laanbeplanting die een karakteristieke structuur in gemeente of landschap zichtbaar maakt (landschappelijke waarde);
3.	De boom is een herkenningpunt;
4.	De boom is een in de gemeente zeldzame soort, type of hoge leeftijdsklasse;
5.	De boom vormt een onderdeel van een monumentale omgeving of van een cultuurhistorisch waardevol object (cultuurhistorische waarde);
6.	De boom is een gedenkbom ter gelegenheid van een belangrijke maatschappelijke gebeurtenis;
7.	De boom vormt een onmisbaar onderdeel van een bio-top van in de omgeving van de gemeente Geertruidenberg schaars voorkomende planten- of diersoorten;
8.	De boom vormt een schakel in keten van ecologische infrastructuur vormende elementen of neemt in een totaal verstedend gebied een positie in die in de ecologische infrastructuur de functie van 'Stepping Stone' kan vervullen (natuurwaarde);
9.	De boom is bijzonder door zijn uitzonderlijke hoogte, dikte, e.d.

4.2.2 Bescherming van monumentale bomen

Geertruidenberg heeft op dit moment ruim 600 (particuliere en gemeentelijke) monumentale bomen. De gemeente beheert en onderhoudt deze bomen met extra zorg en aandacht. Een boom krijgt de status van monument als deze een bijzondere bijdrage levert aan de kwaliteit van de woonomgeving of het milieu.

Bijzondere bescherming

De gemeente geeft monumentale bomen bijzondere bescherming. Bijvoorbeeld door ze de hoogste prioriteit te geven bij het beheer en onderhoud. Ook brengt de gemeente de omstandigheden van de plaats waar de boom groeit nauwkeurig in beeld. En controleert zij de bomen jaarlijks intensief op vitaliteit, ziekten en plagen. Omdat deze bomen als 'monumentale bomen' zijn opgenomen in de beschermd bomenlijst is kap alleen bij hoogste uitzondering mogelijk.

Monumentencommissie

De Beschermd bomenlijst met daarop de monumentale bomen wordt gedeeld met de monumentencommissie.

In geval van verzoek om kap van een monumentale boom (volgens de Beschermd bomenlijst of het paraplubestemmingsplan) kan tevens advies van de monumentencommissie worden gevraagd.

<u>Criteria voor landelijke registratie monumentale boom (Bomenstichting)</u>
<p>Er zijn drie voorwaarden waaraan bomen moeten voldoen om in het Landelijk Register van Monumentale Bomen te worden opgenomen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De boom moet een minimale leeftijd van 80 jaar hebben. 2. De boom dient voldoende gezond te zijn en een levensverwachting te hebben van minimaal 10 jaar. 3. De boom moet verder voldoen aan één van de volgende criteria: <ul style="list-style-type: none"> - is beeldbepalend voor de omgeving; - is cultuurhistorisch waardevol: standplaats is een belangrijk plek in de (lokale) geschiedenis; - is dendrologisch waardevol: zeldzame soort of variëteit; - is natuurwetenschappelijk of ecologisch waardevol: is het een moederboom, herbergt de boom bijzondere planten en/of dieren; - heeft zeldzaamheidswaarde: omvang, hoogte, ouderdom of anderszins opvallend in provinciaal of landelijk perspectief.
<u>Criteria gemeentelijke monumentale boom</u>
<p>Basivoorwaarden (alle voorwaarden vereist):</p> <ul style="list-style-type: none"> * De leeftijd is minimaal 50 jaar en de boom is door zijn leeftijd en verschijning beeldbepalend en omvangbaar voor het karakter van de omgeving; * Een uitzondering kan gemaakt worden voor een herdenkingsboom of een toekomstige monumentale boom. Een toekomstige monumentale boom heeft op basis van zijn groeiplaats (ruimte), boomsoort, vorm en vitaliteit de potentie om monumentaal te worden; * De bomen mogen niet in een onherstelbare slechte conditie verkeren (d.w.z. de bomen moeten in beginsel weer in een redelijke conditie zijn te brengen). Voldelig verval van de boom mag niet binnen tien jaar te verwachten zijn.
<p>Specifieke kenmerken (tenminste één voorwaarde vereist):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De boom is dendrologisch van grote waarde, vanwege soort en variëteit in combinatie met leeftijd, grootte en zeldzaamheid; 2. De boom is milieukundig van grote waarde vanwege het beïnvloeden van het microklimaat door bijvoorbeeld het wegvangen van stof, het zuiveren van de lucht, het nivelleren van luchtverplaatsingen en het breken van wind rond gebouwen; 3. De boom is ecologisch van grote waarde vanwege het belang van het (plaatselijke) ecosysteem. De boom biedt bijvoorbeeld plaats aan zeldzame diersoorten of plantensoorten, denk hierbij aan vleermuizen; 4. De boom is wetenschappelijk van grote waarde, doordat het een bijzonder zuivere vertegenwoordiger

Beschermingsmaatregelen middels bestemmingsplan

Het bestemmingsplan biedt sterke bescherming voor waardevolle bomen, mits voorzien van zorgvuldige regels. In de verbeelding wordt de toekomstige kroonprojectie opgenomen en in de regels worden de functie en het doel van de gronden weergegeven welke ten gunste zijn van een duurzame boomplanting. Zo kan in de regels worden opgenomen dat ter plaatse van de dubbelbestemmingen "Waarde – Groeiplaats monumentale bomen" of "Waarde – Groeiplaats waardevolle bomen" mede bedoeld is voor het beschermen en in stand houden van de monumentale/ waardevolle bomen en dat het niet zonder omgevingsvergunning is toegestaan om bepaalde werkzaamheden uit te voeren.

Op moment van december 2016 zijn reeds meer dan de helft van de monumentale bomen vastgelegd in het bestemmingsplannen. De overige monumentale bomen en bomen die om andere redenen duurzaam in stand moeten worden gehouden, zijn middels de Beschermd Bomenlijst en bijhorende interactieve kaart in beeld gebracht en worden middels één paraplubestemmingsplan in alle bestemmingsplannen verwerkt.

Bijdrage voor particuliere monumentale bomen

Monumentale bomen dragen bij aan de uitstraling van de stad waarvoor gemeente en burger samen verantwoordelijk zijn. Het is belangrijk dat deze bomen zoveel mogelijk behouden blijven. De gemeente biedt particulieren een tegemoetkoming in de kosten van duurzaam onderhoud en het in standhouden van hun monumentale boom. Hierbij kan gedacht worden aan:

- het onderzoek naar de kwaliteit van de boom en de groeiplaats;
- structurele groeiplaatsverbetering;
- bescherming van de groeiplaats;
- kroonsnoei (herstel- en stabiliteitsnoei);
- kroonverankering;
- wondbehandeling.

De bijdrage is maximaal 50% van de totaalkosten met een maximum van € 5.000,- per boom. Monumentale bomen die zijn vastgesteld in de Beschermd Bomenlijst en/ of als te beschermen zijn aangegeven in het paraplubestemmingsplan komen in aanmerking voor deze regeling. Aanvragen worden afgehandeld in volgorde van datum van ontvangst. De bijdrage wordt verleend onder de voorwaarden dat:

- de maatregelen worden uitgevoerd door een deskundig boomverzorger;
- de maatregelen binnen 1 jaar worden uitgevoerd;
- de boom of houtopstand in alle opzichten behoorlijk in stand wordt gehouden.

De gemeente Geertruidenberg heeft momenteel minder dan 40 particuliere monumentale bomen. Verzoeken om een bijdrage komen slechts incidenteel binnen. Een jaarlijks budget van 5000 euro volstaat voor deze tegemoetkoming aan particulieren. Het benodigde budget kan deels beschikbaar komen uit financiële compensatie in de Bomenvoorziening.

De bijdrageregeling is als appendix toegevoegd aan de Verordening bomen 2017 Gemeente Geertruidenberg (Bijlage 3).

4.2.3 Bescherming van gemeentelijke bomen

De gemeente heeft ca. 11.000 bomen in eigendom. Het beheer, de bescherming en de instandhouding geschiedt volgens dit bomenbeleidsplan. Beleid begint bij het geven van het goede voorbeeld en het rechthouden van de rug in discussies en conflictsituaties. Doelstelling van het bomenbeleid is het ontwikkelen van een duurzaam bomenbestand wat een bijdrage levert aan de ruimtelijke kwaliteit en identiteit en aan een groene en gezonde leefomgeving voor mensen en dieren.

Waar de gemeente naar de burger deregulerend optreedt door hantering van een beperkte, beschermde bomenlijst mag en moet de burger zelf ook wat kunnen loslaten en er op mogen en kunnen vertrouwen dat de gemeente op een goede manier omgaat met haar bomenbestand.

De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid waar het gaat om het realiseren van de geambieerde boomstructuren (conform het bomenstructuurplan) en het beschermen en duurzaam in stand houden van haar eigen bomenbestand. De beleidsmatige consequenties van boomstructuren zoals weergegeven in bijlage 1 geven weer hoe de gemeente dit doet.

Minder omgevingsvergunningen

Met uitzondering van de in gemeentelijk eigendom zijnde monumentale en waardevolle bomen en boomstructuren - die worden opgenomen in de beschermde bomenlijst - is geen omgevingsvergunning meer vereist voor de kap van gemeentelijke bomen.

Voor het vergunningsvrije deel is juist de inbreng van inwoners en bedrijven mede bepalend voor de ontwikkeling en uitvoering van de maatregelen. Initiatieven van inwoners en bedrijven om zelf verantwoordelijkheid te nemen voor het oplossen van vraagstukken rond bomen stimuleren en faciliteren we. Daarbij richten we ons vooral op zorgvuldige voorlichting, advies, communicatie en participatie met belanghebbenden. Zorgvuldige voorlichting en interactieve beleidsvorming zijn essentieel voor het realiseren van draagvlak en betrokkenheid. Als ook voor het imago van de gemeente, het imago van de bomenbeheerder en de betrokkenheid van de burgers. Het levert meer waardering op voor bomen en het zorgt voor handhaving door bewoners zelf.

Platform Bomen

De gemeente laat zich in haar beslissing ondersteunen door het Platform Bomen. Het Platform Bomen is als volgt samengesteld:

- Vertegenwoordiging van initiatiefnemers
- Maximaal 4 burgers met bomenaffiniteit
- Vertegenwoordiger van de Bomenstichting
- Medewerker Groen
- Beleidsmedewerker Groen – werkt besluiten uit

- Wethouder groen – voorzitter

Vanuit het Platform Bomen zoeken gemeente en bewoners samen naar een oplossing voor ‘boomvraagstukken’. De dialoog resulteert in gevraagd en ongevraagd advies bij aanvragen omgevingsvergunning voor kap van een boom op de Beschermden bomenlijst (zowel particulier als gemeentelijk) én bij voornemens en verzoeken tot kap van vergunningvrije gemeentelijke bomen (uitgezonderd spoedeisende situaties als veiligheid in geding is).

Het Platform kan tevens ondersteunen bij ontwerpvragestukken, bij het actualiseren van de Beschermden bomenlijst, het bepalen van de eigen bijdrage bij bewonersinitiatieven en bij de communicatie en advisering richting inwoners.

Indien nodig laat het Platform zich adviseren door een boomdeskundige.

Het Platform bomen komt minimaal 4 keer per jaar bijeen om bomenzaken onder de loep te nemen en samen adviezen en besluiten voor te bereiden.

Bewonersinitiatieven

Of het nu je buurman, buurvrouw of de gemeente is. Ervaar je overlast van de boom, veroorzaakt deze een onveilige situatie of heb je ideeën hoe het beheer anders of beter kan? Dan wend je je met je klacht, verzoek of idee altijd tot de eigenaar van de boom. Zonder toestemming zelf iets doen met het eigendom van een ander is immers strafbaar.

Een verzoek aan de gemeente voor kap van een vergunningsvrije, gemeentelijke boom, komt meestal vanuit een burger die een persoonlijk belang heeft bij kap. Echter niet het individueel belang, maar het collectief belang staat in de nieuwe situatie centraal. Staat de boom bijvoorbeeld bij een speelveldje of op een centrale plek in een straat, dan kunnen anderen juist genieten van een boom en voor behoud ervan zijn.

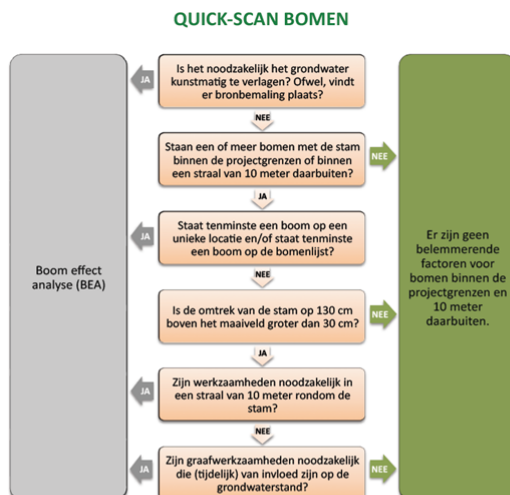
Zolang de desbetreffende boom niet ziek is en niet voor een onveilige situatie zorgt, stuurt de gemeente in een gesprek met de aanvrager op behoud van de boom en het collectief oplossen van het probleem dat de boom veroorzaakt. Zo zal de gemeente vaker vragen de kapbehoefte van een individu te onderbouwen met toestemming van omwonenden, het collectief. Blijkt bijvoorbeeld uit een handtekeningactie dat meer dan 75% van de straat- of wijkbewoners voor kap van de boom is, dan legt de gemeente deze collectieve wens voor aan het Platform Bomen die vervolgens een uitspraak doet.

Overlast is geen directe reden tot kap maar kan wel aanleiding zijn voor het Platform Bomen om gemeentelijke bomen met elkaar onder de loep te nemen en samen te zoeken naar duurzame en toekomstbestendige oplossingen. Er moet dan – op termijn – zowel een beheervoordeel (€) als kwaliteitsvoordeel (ruimtelijk en/ of ecologisch) te behalen zijn. Mocht tot kap worden overgegaan dan wordt de kap altijd gecompenseerd. Bijvoorbeeld door het vervangen van de boom voor een of meer nieuwe, andere bomen waarbij het aantal, de grootte en de soort om duurzaamheidsoverwegingen gewijzigd kunnen worden. Omdat dergelijke ‘bewonersinitiatieven’ regelmatig ontstaan binnen de gestelde vervangingstermijn van 25 - 30 jaar - voor ‘lokale (straat-) bomen’ volgens bijlage 1 - is voor de uitvoering vaak geen budget beschikbaar. Simpelweg omdat de investering hiervoor niet voorzien is en derhalve niet opgenomen in de reguliere onderhoudsbudgetten. Wanneer een dergelijke situatie (bomen jonger dan 25 jaar) ontstaat wordt -op basis van redelijkheid en billijkheid- een bijdrage van de aanvrager/ huishoudens gevraagd en wordt aanvullend budget aangevraagd. Dit betekent ook dat meestal niet direct ingegrepen kan worden.

4.2.4 Bomen effect analyse

De omgevingsvergunning is een verzameling van meerdere bestaande maar voorheen ‘losse’ vergunningen op het terrein van bouwen, milieu, brandveiligheid en de APV. Bij de aanvraag van een omgevingsvergunning én bij nieuw op te stellen en te wijzigen bestemmingsplannen dient een bomeninventarisatie verricht te worden. Staan er bomen binnen 10 meter van de projectgrenzen dan dient de QuickScan bomen (zie volgende pagina) ingevuld te worden. Hiermee worden in een vroeg stadium de neveneffecten van een ontwikkeling op bomen inzichtelijk gemaakt. Uit de quickscan blijkt of er een bomen effect analyse (zie Handboek bomen 2014) nodig is of dat er geen belemmerende factoren zijn voor de bomen.

De bomen effect analyse (BEA) is een instrument dat ingezet wordt om de effecten op bomen beter in beeld te brengen bij (voorgenomen) bouw of aanleg. Met behulp hiervan wordt beoordeeld of een duurzame instandhouding van de houtopstand mogelijk is met uitvoering van de voorgenomen plannen. De BEA brengt gedetailleerd in beeld wat de risico's zijn van de ruimtelijke plannen voor het bestaande boomareaal. Hierdoor wordt het mogelijk vroegtijdig in het proces maatregelen te treffen. De BEA heeft een maximale doorlooptijd van zes weken.

4.2.5 Toetsingskader

De bevoegdheid voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor kap en het opleggen van een financiële compensatieplicht ligt bij het college van B&W.

De beslissing voor behoud dan wel kappen van een boom is maatwerk. Daarom wordt ten behoeve van de beoordeling van een omgevingsvergunning gebruik gemaakt van een toetsingskader waarbij het belang van kap en het belang van behoud van de boom tegen elkaar worden afgewogen. Naast de voorwaarden die van toepassing zijn op een beschermde boom wordt ook het toetsingskader gehanteerd bij het opstellen (en actualiseren) van de Beschermde bomenlijst.

Daarmee wordt gesteld dat bomen op de Beschermde bomenlijst per definitie waardevol zijn en dat in het geval van een monumentale boom, het belang van de boom zwaarder weegt dan het belang van kap. Zo wordt de kap van een monumentale boom te allen tijde voorkomen. Als echter andere maatschappelijke belangen zwaarder wegen dient dit verlies gecompenseerd te worden. Dit kan door verplaatsing, herplant van bomen of door storting van een financiële compensatie in de boomvoorziening (zie ook hieronder 'compensatie').

Om te voorkomen dat met 2 maten gemeten wordt, zal de afweging of een maatschappelijk belang zwaarder weegt dan het belang van een monumentale boom, middels een voorstel worden voorgelegd aan de raad.

4.2.6 Compensatie

Voor bomen die om een zogenoemde 'rode reden' moeten wijken geldt een compensatieplicht. Onder een rode reden worden alle motieven tot kap bedoeld, die niet te maken hebben met het bomenbeheer zelf. Denk hierbij aan nieuwbouw, verkeerswerken, wegwerkzaamheden en rioleringswerken. De voorgenomen compensatie dient uitgewerkt te zijn in een compensatieplan goed te keuren door de beleidsmedewerker groen. Compensatie dient binnen 2 jaar plaats te vinden.

Wanneer het kappen van bomen een 'groene reden' heeft geldt geen compensatieplicht. Hierbij gaat het om het verwijderen van bomen om een beheertechnische reden (dunning, instabiliteit enzovoorts). Ook voor het verwijderen van bomen voor natuurontwikkeling hoeft niet gecompenseerd te worden. Hierbij wordt immers een natuurdoel gediend.

Voor de kap van bomen in particuliere tuinen geldt dat als er geen omgevingsvergunning vereist is, er ook geen compensatie geëist kan worden. Gemeentelijke bomen, waarvoor geen omgevingsvergunning vereist is, worden altijd (zowel bij groene als rode reden) vervangen door nieuwe bomen waarbij het aantal bomen, de grootte en de soort om duurzaamheidsoverwegingen gewijzigd kunnen worden.

Bij de compensatie geldt de volgende prioritering:

1. *Gelijkwaardige compensatie op de locatie;*

De voorkeur gaat uit naar een compensatie die gelijkwaardig is aan de te kappen boom/bomen en in de directe omgeving. Met gelijkwaardig wordt bedoeld op een gelijke totaalwaarde, gelijkwaardige boomgrootte en gelijkwaardige plaats in de boomstructuur (dus een laan wordt in principe gecompenseerd door de aanleg van een nieuwe laan).

2. Gelijkwaardige compensatie buiten het plangebied;

Pas als is aangetoond dat een dergelijke compensatie niet binnen een redelijke termijn haalbaar is kan als alternatief, in overleg met de gemeente, worden gezocht naar compensatie buiten het plangebied, maar binnen de gemeentegrens.

3. Financiële compensatie door storting bomenvoorziening

Als de aanvrager van de omgevingsvergunning redelijkerwijze niet in staat is een concrete compensatie te realiseren binnen twee jaar, is een financiële compensatie verplicht door het storten van het compensatiebedrag in de bomenvoorziening, zodat de gemeente de compensatie zelf ter hand kan nemen. Ook als een toegezegde concrete compensatie niet tijdig wordt gerealiseerd dient de compensatieplichtige de compensatie financieel af te wikkelen door het opgelegde compensatiebedrag in de bomenvoorziening te storten.

De hoogte van het compensatiebedrag is doorgaans gelijk aan de boomwaarde aangevuld met waardefactoren, die met het bomenbeleid te maken hebben. Bij financiële compensatie en bij compensatie buiten het plangebied moet rekening gehouden worden met extra compensatiefactoren. Zo is het verlies van een boom in de binnenstad beslist niet gelijkwaardig te compenseren door de aanplant van een boom in het buitengebied. In dat geval is een extra compensatie nodig. Deze extra compensatiefactoren zijn uitgewerkt in de compensatierichtlijn.

4.2.7 Bomenvoorziening

De middelen uit de bomenvoorziening komen ten goede aan de kwaliteit en de verduurzaming van het bomenbestand van de gemeente. Denk hierbij aan het creëren van plaatsen voor bomen in het centrum, het planten van sfeer- en accentbomen en de revitalisering van het huidige bomenbestand. Ook kunnen de middelen worden aangewend voor het bijdragen aan het onderhoud van particuliere bomen die voorkomen op de lijst beschermde bomen.

4.2.8 Illegale kap en handhaving

Het zonder vergunning kappen van een boom op de bomenlijst is in strijd met de Bomenverordening. Hetzelfde geldt voor het kappen of schade toebrengen aan een boom waarvan de kapper geen eigenaar is zoals het geval is bij het illegaal kappen van een gemeenteboom. De buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA) is verantwoordelijk voor toezicht en handhaving van onderdelen van de Bomenverordening. Onder handhaving vallen toezicht op naleving van regelgeving, strafrechtelijke vervolging, schadeverhaal en opleggen van herplantplicht. Handhaving geeft het bomenbeleid en bijhorende regelgeving ruggengraat.

Bij het vaststellen van een illegale activiteit wordt een proces verbaal opgemaakt en een boete opgelegd van 300 euro. Naast de boete wordt ook een herplantplicht opgelegd waarbij sprake is van kwalitatieve vervanging. Dit houdt in dat de herplantplicht geldt voor minimaal de waarde van de gevelde boom. Omdat zowel alle vergunning plichtige bomen - dit zijn de bomen op de beschermde bomenlijst - als de bomen van de gemeente zijn vastgelegd in een door iedereen online te raadplegen interactieve kaart is illegale kap eenvoudig te signaleren zowel door de ambtenaar als de burger.

4.3 Duurzame aanplant en vervanging

De nieuwe aanplant van bomen geschiedt, mede door de uitvoering en het volgen van de richtlijnen van het bomenbeleid steeds meer op een duurzame manier. Zo worden bomen zoveel mogelijk in groenvakken aangeplant en wordt bodemverbetering toegepast.

Duurzame keuzes in de uitvoering van ons bomenbeleid verantwoorden we: economisch, ecologisch en sociaal maatschappelijk. Ofwel de keuzes die we maken moeten én goed zijn voor onze portemonnee én voor onze aarde en leefmilieu én we moeten er als bewoners van kunnen genieten (beeldkwaliteit, sfeer, sierwaarde, schaduw, etc.).

Een duurzaam bomenbeleid richt zich niet zozeer op een zo groot mogelijk aantal bomen (kwantiteit), maar vooral op een hogere kwaliteit van het bomenbestand.

In het verleden zijn ontwerpkeuzes gemaakt waar we nu soms nadelen van ondervinden. Jonge bomen zijn tot wasdom gekomen op plekken waar ze zowel bovengronds als ondergronds in de knel zijn gekomen. Dat is niet gezond voor de boom en ook niet prettig voor de omgeving. Denk aan takken tegen gevels en in goten en door wortels opgedrukte verhardingen. Grote bomen die niet de ruimte hebben om gezond uit te groeien, zijn vaak de oorzaak van overlast en kosten de gemeente veel tijd en geld (communicatie en frequent onderhoud).

Op het moment dat de overlast van grote bomen te groot en door de gemeente erkend werd zijn in plaats van structurele keuzes gemaakt vaak compromissen gesloten. Zo is het kandelaber van een boom een compromis tussen het behoud en het verwijderen van een boom en als een politiek veilig compromis tussen diegenen die overlast hebben van de boom en degenen die van de boom in wasdom genieten. Na uitvoering van het compromis zal de boomliefhebber zeggen “Eeuwig zonde dat die boom zo misvormd is” Degene die overlast ervaart zal na enkele jaren opnieuw bellen om te vragen of de boom weer tot kandelaber (kaarsvorm) teruggesnoeid kan worden.

In deze beleidsnota worden nogmaals duurzame keuzes benadrukt, temeer omdat compromissen als in het voorbeeld hebben geleid tot precedentwerking en tot een enorme toename in het onderhoud en in de hoeveelheden snoeiafval. Hetzelfde geldt feitelijk voor de vormbomen (zoals bolacacia's) in de gemeente. Een acacia is een boom die onder gunstige omstandigheden wel 25 meter hoog kan groeien. Een bolacacia wordt kunstmatig klein gehouden door hem af te zagen en op de knot telkens kaal te snoeien zodat de boom klein blijft en in de straat blijft passen. Bolacacia's zijn geplant op plekken waar geen ruimte is voor grote bomen. Echter verschilt het planten van een bolacacia, vanuit onderhoudsintensiteit gezien, niet veel van het planten van een grote boom op een plek waar de boom geen ruimte heeft om tot wasdom te komen. Het enige verschil is dat men bij een bolacacia eerder ingrijpt en dus duurder is in onderhoud.

Met het vervangen van vormbomen voor minder (in aantal) klein blijvende bomen met een ecologische betekenis en sierwaarde op plekken waar weinig groeiruimte is maakt de gemeente duidelijke duurzame keuzes, kunnen bewonersverwachtingen eenvoudiger worden beantwoord en wordt voor de toekomst een structurele bezuiniging op het onderhoud bereikt.

Sfeerbomen:

Sfeerbomen bevinden zich in de directe woonomgeving van woon- en werkgebieden. De bomen verrijken en verfraaien de leefomgeving door een karakteristieke groeivorm, textuur of kleur. De bijzondere variatie geeft buurten, wijken, parken en plekken een eigen herkenbare uitstraling. Met sfeerbomen zoeken we naar een verbijzondering van de bomenstructuur bijvoorbeeld door in het sterk stenige woonkarakter van het centrum van Raamsdonksveer te zoeken naar plekken waar nieuwe grote bomen als beeldbepalende elementen de leefbaarheid kunnen verhogen. Soms kan dit betekenen dat ook het verbeteren van de standplaatsfactoren van bomen zoals het creëren van optimale groeiplaatsomstandigheden. Tevens kan er op pleinen, parkeerplaatsen en speelplekken binnen de woonwijken of op overhoeken op bedrijventerreinen gezocht

worden naar mogelijke clustering van boomgroepen of aanplant van solitaire bomen. Waar boomstructuren zorgen voor uniformiteit, herkenbaarheid en geleiding zorgen sfeerbomen voor variatie, afwisseling en een extra dimensie in het groen.

Accentbomen:

Accentbomen worden aangeplant op knooppunten, entrees en centrumgebieden. De bomen zorgen voor een benadrukking van een plek en/of ruimte in Geertruidenberg. De aanplant van bijzondere solitaire en boomgroepen, met aan het landschap gerelateerde boomsoorten (1e boomgrootte), langs entrees en op verkeersknooppunten versterken het dorps- en groene karakter van de gemeente. Accentbomen benadrukken ook de identiteit en de ruimtelijke structuur van pleinen

Om met bomen de ruimtelijke kwaliteit van de openbare ruimte te versterken wordt het bomenbestand waar mogelijk verduurzaamd en worden waar het openbaar gebied daarvoor ruimte biedt, accent- en sfeerbomen aangeplant. Hiertoe wordt per kern een inventarisatie uitgevoerd en een aanplantvoorstel gedaan.

Duurzame vervanging

Gemeentelijke bomen hebben door verstandige ontwerp- en beheerkeuzes een steeds hogere levensverwachting echter hebben niet het eeuwige leven. Uitgaande van de circa 11.000 gemeentelijke bomen en een gemiddelde levensverwachting van een gemeentelijke boom van 40 jaar voor een gemeenteboom, dienen jaarlijks ongeveer 275 bomen vervangen te worden om het bomenbestand in zijn omvang te behouden en gezond te houden. Met tijdige vervanging worden onderhoud – en beheerkosten ook beperkt.

Op basis van bovenstaande aannames zouden de jaarlijkse kosten voor vervanging ongeveer € 60.000,= bedragen. Om het gemeentelijke bomenbestand gezond te houden is een vervangingsbudget nodig gebaseerd op leeftijd, onderhoudstoestand en levensverwachting van de bomen.

Omdat met vervangen van bomen en het verduurzamen van het bomenbestand de gemiddelde levensverwachting van een boom stijgt, het onderhoud goedkoper wordt en het aantal te jaarlijks te vervangen bomen daalt, kan volstaan worden met een lager vervangingsbudget. Met een structureel vervangingsbudget van € 30.000,= wordt het bomenbestand stap voor stap verduurzaamd. In 2022 worden de effecten van de verduurzaming geëvalueerd en kan de bijdrage worden bijgesteld.

4.4 Communicatie

Gemeente, burgers en bedrijven. Samen zijn ze verantwoordelijk voor een groene en gezonde gemeente. Dit gegeven en daarmee het bomenbeleid, is pas geloofwaardig wanneer dit ook daadwerkelijk zo ervaren en erkent wordt en iedereen daadwerkelijk zijn verantwoordelijkheid neemt. Daarom wordt ruim ingezet op communicatie, voorlichting, advies en participatie waarvan de oprichting van het Platform bomen een voorbeeld is. We spreken collega's, burgers en bedrijven aan op hun geweten, helpen hen het nut en de noodzaak te ervaren van een goed en gezond bomenbestand. En stimuleren hen mee te doen met het behouden en vergroten hiervan. De gemeente informeert, adviseert, inspireert en verbindt en maakt goede burgerinitiatieven zichtbaar.

Interne communicatie

De interne communicatie ten aanzien van het bomenbeleid richt zich niet alleen op de coördinatie van het uitvoeringsprogramma en de afstemming van het bomenbeleid met ruimtelijke ontwikkelingen/nieuwe inrichtingsplannen (zie paragraaf 4.1 Integrale werkwijze).

Het belang van interne communicatie wordt ook bepaald door de voorbeeldfunctie die een ambtenaar heeft in combinatie met zijn rol als ouder/buurman/vriendin/tuinliefhebber te midden van een groot sociaal netwerk. De realisatie van communicatieopgaven begint dan ook bij hen.

De communicatieactiviteiten voor deze doelgroep hebben primair tot doel dat zij het geactualiseerde beleid op de juiste manier integreren in hun eigen werk en dat zij een voorbeeldfunctie kunnen vervullen binnen hun eigen sociale netwerk.

Externe communicatie

De externe communicatie richt zich vooral op het informeren, voorlichten, inspireren en motiveren van burgers en bedrijven. Dit gebeurt via verschillende structurele en incidentele acties die niet op zichzelf staan maar op elkaar afgestemd zijn, samen een herkenbaar geheel vormen.

Communicatieopgaven

De communicatiestrategie dient de volgende opgaven:

- A. Begrip voor de visie op bomen en het bomenbeleid
 - . Of er begrip is, leiden we af aan de hoeveelheid klachten en aanvragen voor kapvergunning die bij de gemeente binnenkomen in verhouding met het aantal vergunningen dat vervolgens wordt verleend.
- B. Bewustwording en activering van collega's, burgers en bedrijven
 - . Doelgroepen zijn zich bewust van de rol en verantwoordelijkheid die zij hebben t.a.v. bomen en vervullen actief deze rol. Bewustwording en activering van doelgroepen leiden we af aan de positieve reacties en initiatieven op de acties die we uitzetten.
- C. Betekenis geven aan en in beeld brengen van eigen rol en inzet
 - . Meetbaar via ervaringen van medewerkers die het bomenbeleid uitvoeren en evaluatie met klanten waarmee zij contact hadden.
- D. Vergroten en zichtbaar maken van burgerinitiatieven
 - . Meetbaar via ervaringen van ambassadeurs, on- en offline publicaties en berichtgeving over nieuwe initiatieven.

Basisdoelen

Alle communicatie over het geactualiseerde bomenbeleid dient de volgende basisdoelen. Of je nu burger, ondernemer of ambtenaar bent....

Je weet

wat goed en gezond bomenbestand is, waarom het belangrijk is voor jou en alle andere inwoners. Je weet wanneer, waar en hoe de gemeente overlast beperkt en wanneer en hoe je dit zelf kunt doen. Ook weet je wanneer, waar en hoe de gemeente zorgt voor meer goede en gezonde bomen en je weet hoe je dit zelf –in de verschillende rollen die je vervult – kunt doen.

Je hebt

begrip voor het feit dat de gemeente het kappen van bomen ontmoedigt en het behoud en planten ervan stimuleert. Wanneer je overlast ervaart van een boom en je tot de gemeente wendt met een melding, klacht of aanvraag voor kap, vind je het begrijpelijk dat de gemeente met jou in gesprek gaat over alternatieven/oplossingen.

Je creëert

zelf en/of samen met anderen meer goede en gezonde bomen in je eigen woonomgeving en stimuleert anderen dit ook te doen. Je koestert bestaande bomen en helpt de overlast van bomen te beperken dan wel te voorkomen.

Communicatiestrategie

Niet kappen maar koesteren!

Samen verantwoordelijk voor een groene en gezonde gemeente.

Niet kappen maar koesteren. *Samen verantwoordelijk voor een groene en gezonde gemeente.* Dat is de titel van de meerjarencampagne waarmee we de communicatieopgaven ten aanzien van het bomenbeleid bereiken. De titel verwijst naar de kern van het geactualiseerde bomenbeleid. Niet kappen maar koesteren is ons statement die in essentie vertelt waar we als gemeente voor staan en waarop we sturen. Het doet een duidelijk appel op onszelf, onze burgers en onze bedrijven, op onze gedeelde verantwoordelijkheid. Het verwijst naar de veranderende focus van het geactualiseerde bomenbeleid: van een gemeente die handhaaft en controleert naar een gemeente die burgers en bedrijven inspireert, motiveert, en helpt goede en gezonde bomen te koesteren in plaats van te kappen.

Centrale boodschap

Pas geplant of al meer dan 100 jaar oud. In onze gemeente staan talrijke bomen in tuinen en openbare ruimten. Samen zorgen ze voor sfeer, biodiversiteit en een gezonde leefomgeving. Daarom koesteren wij onze bomen in plaats van ze te kappen. En daarbij helpen wij elkaar. Samen voorkomen en beperken we de overlast. En samen planten we nieuwe bomen op de juiste plek. Zo zorgen wij dat het ook voor de generaties na ons, gezond en sfeervol wonen is in onze gemeente.

Toon

De toon waarmee we communiceren is duidelijk, begrijpelijk en eerlijk. We nemen iedereen, inclusief onszelf, serieus. En vragen iedereen hetzelfde te doen. Of en nu gaat om klachten, meldingen, verzoeken of initiatieven, we meten niet met twee maten. Inwoners kunnen rekenen op eenduidige, eerlijke, goed onderbouwde antwoorden en adviezen.

Rol gemeente

Waar het gaat om het uitvoeren van het bomenbeleid heeft de gemeente een duidelijk rol. Waar het gaat om de communicatieopgaven zoals hierboven genoemd, ziet die rol er iets anders uit. Dan draait het vooral om het informeren/ voorlichten, inspireren, helpen en verbinden van doelgroepen en het stimuleren en zichtbaar maken van goede burgerinitiatieven.

Synergie

Er is altijd een sterke relatie tussen een communicatieopgave en een zender. Bij het communiceren van de eigen rol (opgave A, B en C) is de gemeente zender. Communicatie over of t.b.v. het vergroten en zichtbaar maken van burgerinitiatieven (opgave D) kan beter vanuit de burgers zelf komen, waarbij de gemeente helpt het initiatief in de spotlights te zetten.

Samenwerken

Het geactualiseerde plan gaat over het bomenbestand in de gemeente. Het sluit echter ook aan bij thema's als biodiversiteit en duurzaamheid. Daardoor hebben het plan en de communicatie daarom heen, raakvlakken met verschillende andere beleidsterreinen zoals klimaat, groenbeheer, natuur, water etc. Waar het kan sluiten we met de communicatie over het geactualiseerde bomenbeleid zo veel mogelijk aan bij bestaande, voor doelgroepen reeds herkenbare en gewaardeerde initiatieven, communicatieprogramma's en (samenwerkings)partners zoals de Bomenstichting en natuurvereniging. Aansluiten op bovengenoemde initiatieven en/of samenwerken met bovengenoemde partners kan het volgende betekenen:

- We passen bewezen concepten en methoden toe op de activiteiten die we uitvoeren.
- We steunen publiekelijk initiatieven van anderen die in lijn zijn met 'Niet kappen maar koesteren'
- We zoeken binnen bestaande initiatieven/netwerken naar ambassadeurs.
- We dragen bij met mensen en/of middelen aan de initiatieven van anderen.

Het strekt de aanbeveling ook samen te werken met lokale leveranciers van bomen en aan te haken bij hun initiatieven. Denk aan tuincentra en boomkwekerijen of tuinontwerpers. Zij leveren niet alleen de ingrediënten voor de (bedrijfs)tuin. Inwoners vragen hen ook om advies over hoe hun tuininrichting en -onderhoud kan zorgen voor bijvoorbeeld meer vlinders en welke boom het beste past. Leveranciers die aangesloten zijn bij Tuinbranche Nederland nemen steeds meer hun verantwoordelijkheid en organiseren steeds vaker acties waar het gaat om duurzaamheid en biodiversiteit (Groen Brancheplan Tuinbranche – natuurlijk verder). Zo wil de tuinbranche samen met andere partijen (voorlichtings-)campagnes ontwikkelen zoals 'Vlinders in de tuin' en 'Vogels in de tuin' gericht op consumenten en bestaande uit winkelinformatie en online activiteiten. Winkelpersoneel is of wordt opgeleid om gericht te kunnen adviseren over versterking van de biodiversiteit en meer duurzame inrichting en onderhoud van de tuin. Als gemeente kunnen we hierin ondersteunen of bij aanhaken. Bijvoorbeeld door uit te spreken dat we een bepaald initiatief ondersteunen of een initiatief gezamenlijk te starten.

Campagne met herkenbaar beeldmerk

De 'Niet kappen maar koesteren' campagne moet als zodanig herkenbaar zijn in woord en beeld zodat inwoners een actie of uiting direct kunnen plaatsen en de kracht van herhaling zijn werk kan doen. Daarom strekt het de aanbeveling een beeldmerk/logo te ontwerpen. Een die in lijn is met de look-and-feel van de gemeentelijke huisstijl en waarin de boodschap 'Niet kappen maar koesteren' een centrale plek inneemt. Ter illustratie een beeldmerk die een Belgische gemeente in de communicatie gebruikt.

Timing

De werkzaamheden t.a.v. het beheer en onderhoud van het gemeentelijk bomenarsenaal zijn seizoen afhankelijk. Net als de pieken in de overlast die bomen kunnen geven. De timing van communicatieactiviteiten wordt hier zorgvuldig op afgestemd. Het heeft immers geen zin om bij vorst informatie en advies te geven tegen bladluis of acties te organiseren die de bomenplant te stimuleren. Wordt overlast verwacht of is het tijd om nieuwe bomen te planten, dan informeren we hier tijdig over en stimuleren we inwoners tot actie over te gaan.

Looptijd

De looptijd van de campagne is 3 jaar.

Uitgangspunten

- Goed voorbeeld doet volgen

Het is algemeen bekend dat goed voorbeeld doet volgen. Dit gegeven verwerken we dan ook in onze communicatieactiviteiten. We stimuleren initiatieven van burgers en bedrijven. En zetten goede voorbeelden in de spotlights, zodat het anderen inspireert het voorbeeld te volgen. We positioneren onszelf daarbij zo min mogelijk als zender. De zender is de initiatiefnemer waar we als gemeente trots op zijn, de ambassadeur die zich richt tot alle inwoners.

- Meer weten is meer waarderen

Onbekend maakt onbemind. Zolang je niet weet welke boom bijzonder is en waarom. En zolang je alleen overlast ervaart van een boom of een gemeentewerker een sfeervolle boom ziet kappen zonder te weten waarom is het moeilijk bomen te koesteren en begrip te hebben voor het bomenbeleid. In de communicatie leggen we dan ook de nadruk op voorlichting en bewustwording.

- Visualiseren & personaliseren

Beelden zeggen meer dan woorden. Gemeentelijk beleid is vaak abstract, moeilijk te begrijpen en een ver-van-mijn-bed show voor de doorsnee inwoner. Bomen en bomenbeleid hebben vaak een hoog geitenwollensokken-imago. Daarom wordt in de communicatie over het bomenbeleid zo veel mogelijk gevisualiseerd en gepersonaliseerd. Communicatie kan doelgroepen wel bereiken maar belangrijker is hen te raken. In de communicatie spreken we de inwoner zo veel mogelijk persoonlijk aan op zijn geweten, verantwoordelijkheid en de waarde die een boom voor hem of haar persoonlijk kan hebben. Consequenties van kap (aanvragen) visualiseren en personaliseren we.

Doelgroepen en activiteiten

Wat doen we concreet? Voor wie precies? De campagne 'Niet kappen maar koesteren' bestaat uit een aantal structurele activiteiten en een aantal incidentele acties te verdelen over een periode van 3 jaar. In bijlage 6 staat een overzicht met doelgroepen, specifieke doelen en voorgestelde activiteiten. Zodra overeenstemming is over de aanpak zoals beschreven in deze communicatieparagraaf, kan samen met partners een gedetailleerde en richtinggevende planning van activiteiten opgesteld worden. Met daaraan gekoppeld een kostenoverzicht en de verdeling van taken en verantwoordelijkheden.

5. UITVOERINGSPLAN EN FINANCIËLE CONSEQUENTIES

De uitvoering van dit bomenbeleidsplan omvat de volgende activiteiten en financiële consequenties:

1. Actualiseren Beschermde bomenlijst (boomstructuren, monumentale bomen en waardevolle bomen)

Planning : 2017 Q1
Kosten: € 6.000,= (incidenteel)

2. Verwerken Beschermde bomenlijst in op website te plaatsen interactieve kaart

Planning: 2017 Q1
Kosten: € 5.000,= (incidenteel)

3. Paraplubestemmingsplan voor monumentale bomen en boomstructuren

Planning: 2017 Q2
Kosten: € 5.000,= (incidenteel)

4. Instellen Platform bomen

Planning: 2017 Q1
Kosten: € 0,=

5. Inventarisatie en voorstel duurzame omvorming bomenbestand én aanplant sfeer- en accentbomen

Planning: 2017 Q2 en Q3
Kosten: € 5.000,= (incidenteel)

6. Uitvoeren duurzame omvorming bomenbestand en aanplant sfeer en accentbomen

Planning: 2017 t/m 2022
Kosten: € 30.000,= (structureel – na 5 jaar evaluatie)

7. Uitvoeren communicatiestrategie “Niet kappen maar koesteren” inhuur medewerker en incl. communicatiemiddelen

Planning: 2017 t/m 2020
Kosten: € 50.000,=. (incidenteel, te besteden in 3 jaar)

BIJLAGE 1 BELEIDSMATIGE CONSEQUENTIES VAN BOOMSTRUCTUREN

Beleidsmatige consequenties van boomstructuren					
Structuren + Bomen Status	Cultuurhistorische structuur	Primaire structuur	Secundaire structuur	Monumentale bomen	Lokale (straat-) bomen
Bomsorten categorie	Inheems, Autochtoon, 1e	Zeer hoog Duurzame soort, 1e	Hoog Duurzame soort, 1e anders 2e	Duurzame soort, 1e	Duurzame soort met siervoorkeur, aankleding, 1e, 2e of 3e
Visie	Leesaarheid cultuurhistorie vergroten, waarde handhaven/beschermen, lanen aanvullen/versterken	Waarde handhaven/beschermen, lanen aanvullen/versterken	Waarde handhaven/beschermen, lanen aanvullen/versterken	Cultuurhistorisch erfgoed, indrukwekkend en hoge milieuaarde door omvang, baken in stad en landschap, stuk natuur op zich, uitstraling kracht en rust maken omgeving leefbaar.	Saneren waar nodig en vervangen indien duurzaam.
Instandhouding	Zeer belangrijk, vastleggen in bomenstructuur en bomenbeleidsplan	Zeer belangrijk, vastleggen in bomenstructuur en bomenbeleidsplan	Belangrijk, vastleggen in bomenstructuur en bomenbeleidsplan	Zeer belangrijk, vastleggen in gemeentelijke monumentenlijst	Aleen indien duurzame meervoordeel voor wijk en/of straat
Omlooptijd	Zo lang als technisch mogelijk	Minimaal 80 jaar	Minimaal 60 jaar	Zo lang als technisch mogelijk	25 - 30 jaar
Ontwerp	Optimale groeiplaats zowel onder- als bovengronds. Conform historische context in samenhang met openbare ruimte en architectuur.	Optimale groeiplaats zowel onder- als bovengronds.	Groeiplaats afstemmen op omlooptijd.	Boom als hoofdropelaar in de ruimte, optimale ondergrondse en bovengrondse groeiplaats.	Groeiplaats afstemmen op omlooptijd.
Renovatie	Alle middelen inzetten om renovatie te voorkomen, inboeten met grote maat, opvolgsysteem per boom bezien en vervangen.	Alle middelen inzetten om renovatie te voorkomen, indien omlooptijd is en kap noodzakelijk, nieuwe structuur (grote maat) aanplanten.	Conform omlooptijd, tot dan uiterst constructie, laan vervangen als bepaald percentage uitgevallen is of bij renovatie weg of rool.	Alle middelen inzetten om renovatie te voorkomen, inboeten met grote maat, bijvoorbeeld herdenkingsboom planten.	Conform omlooptijd, tot dan uiterst constructie, laan vervangen als bepaald percentage uitgevallen is of bij renovatie weg of rool. Indien bomen niet aan doelstelling (beeld, beheerdoelen, kosten) voldoen, dan geen bomen terugplanten.
Kabel en leidingen	Nemen voorzorgsmaatregelen / maatregelen aan kabels aan leidingen ten gunste van bomen.	Nemen voorzorgsmaatregelen / maatregelen aan kabels aan leidingen ten gunste van bomen.	Nemen voorzorgsmaatregelen / maatregelen aan kabels aan leidingen ten gunste van bomen	Nemen voorzorgsmaatregelen / maatregelen aan kabels aan leidingen ten gunste van bomen.	Nemen maatregelen aan bomen ten gunste van kabels en leidingen (kruisen kleine bomen, kortere omlooptijd, planten 1 zijde straat, wortelschermen, etc.
Beheer en onderhoud	Zeer intensief, jaarlijkse controle, gericht op behalen hoge ouderdom en als doel vernieuwen cultuurhistorische waarden.	Zeer intensief, jaarlijkse controle, gericht op veiligheid, beeldwaarde/groene identiteit, dorp en bereiken hoge leeftijd en volledige wasdom.	Intensief, jaarlijkse controle, gericht op veiligheid, beeldwaarde/groene identiteit, dorp en bereiken gevaste omlooptijd / volledige wasdom.	Zeer intensief, jaarlijkse controle, gericht op behalen hoge ouderdom en als doel behouden cultuurhistorische, beeldwaarde/groene, dendrologische en ecologische waarden.	Normaal, gericht op gevaste omlooptijd, veiligheid en gevaste eindbeeld.

BIJLAGE 2 HANDBOEK BOMEN 2014

BIJLAGE 3 Gemeentelijke visie op overlast van bomen

Zuinig op bomen

Bomen in de straat kunnen veel overlast veroorzaken voor bewoners. Soms wordt gevraagd of omwille van overlast een boom kan worden verwijderd. Vallend blad, bloesem, vruchten en zaden beschouwt de gemeente niet als overlast.

De gemeente wil haar bomen koesteren en reageert zeer terughoudend en uniform op verzoeken tot het drastisch snoeien, verwijderen en/of vervangen van bomen vanwege overlast. De gemeente wil de overlast waar dit niet ten koste gaat van de boom beperken.

Overlast

De overlast waarover de meeste vragen bij de gemeente binnenkomen zijn luis, vogelpoep, schaduw en opgedrukte trottoirs. Hieronder wordt de visie van de gemeente gegeven op deze vormen van overlast. Overlast is geen reden tot kap maar kan wel aanleiding zijn voor het Platform Bomen om gemeentelijke bomen met elkaar onder de loep te nemen en samen te zoeken naar duurzame en toekomstbestendige oplossingen. Er moet dan – op termijn – zowel een beheervoordeel (€) als kwaliteitsvoordeel (ruimtelijk en / of ecologisch) te behalen zijn.

Luis

Vooral lindebomen worden in het voorjaar bezocht door bladluizen. Deze luizen scheiden een kleverig stofje af (honingdauw genaamd) dat op uw auto of in uw tuin terecht komt. Gelukkig is de overlast slechts enkele maanden in het jaar, en ook een forse regenbui kan de hinder aanzienlijk beperken. Tegen deze overlast zijn maatregelen mogelijk (bijvoorbeeld de inzet van Lieveheersbeestjes), maar deze zijn zeer duur en de werking is vaak tijdelijk. Bij de keuze van nieuwe bomen worden zo weinig mogelijk soorten toegepast die luisgevoelig zijn. In straten waar echter nog wel linden staan wordt de autobezitter geadviseerd de auto een straat verderop te parkeren. Overigens is honingdauw niet schadelijk voor de autolak

Vogelpoep

Kauwen en spreeuwen zijn vogels die vaak voorkomen in de leefomgeving. Vogels zijn altijd op zoek naar voedsel en dat is in woonwijken veelal gemakkelijk te vinden.

De vogels huizen meestal in de bomen waar zij wachten op het moment dat u uw oude brood weggooit in de tuin of het plantsoen. U kunt zelf bijdragen aan het beperken van de overlast door vogels door te zorgen voor zo weinig mogelijk voedsel.

Schaduw

Grote bomen veroorzaken schaduw in de tuin. Sommige mensen vinden dit prettig maar anderen zitten liever in de zon. Omdat de gemeente zuinig is op haar bomenbestand is kappen geen optie. Ook snoeien is veelal geen optie omdat de boom hierdoor veelal sterker gaat groeien. In principe snoeit de gemeente uitsluitend wanneer er takken tegen de gevels komen.

Opedrukte trottoirs

Boomwortels zorgen er regelmatig voor dat het trottoir worden opgedrukt. Wanneer de boomwortels ondergronds niet voldoende voedsel (lucht) kunnen vinden gaan ze naar boven groeien. Om deze reden wordt tegenwoordig goede bomengrond toegepast waardoor de wortels ondergronds voldoende voedsel en zuurstof kunnen vinden.

Jaarlijks wordt de ernstigste overlast door wortelopdruk zoveel mogelijk aangepakt. Verhardingen worden herbestraat en boomspiegels worden vergroot waar mogelijk.

Ernstige overlast

Indien sprake is van ernstige overlast kan wel tot kap worden overgegaan. Van ernstige overlast spreekt de gemeente als er sprake is van onveilige situaties, gevaren voor de volksgezondheid en bij nadelige gevolgen voor het algemeen belang. Denk hierbij aan afstervende bomen met uitwaaiend dood hout en toekomstig gevaar voor windworp (en indien snoeien geen duurzame oplossing biedt);

Duurzaam bomenbestand

Bomen die op de verkeerde plaats geplant zijn (te kleine plantplaats, te dicht tegen gevel of weg) en waarbij de jaarlijks terugkerende onderhoudskosten (snoeien, wortelkap) niet meer opwegen tegen de waarde van de boom.

De gemeente besluit soms uit economische of sociale overwegingen een boom te rooien. Doelstelling van de gemeente is een duurzaam bomenbestand. Bomen moeten bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit en de recreatieve en belevingswaarde van het dorp, bomen moeten een positieve bijdrage leveren aan het (woon) milieu en de onderhoudskosten van de bomen moeten acceptabel blijven en opwegen tegen de eerste twee waarden. De gemeente wil alleen bomen waar ze gezond en volledig tot wasdom kunnen groeien.

Waardevolle bomen zoals laanbomen en monumentale bomen wil de gemeente zoveel mogelijk handhaven. Hiertoe kunnen extra maatregelen genomen worden en extra middelen ervoor beschikbaar gesteld worden.

Zonnepanelen

Vanuit duurzaamheidsoogpunt vindt de gemeente het een goede zaak dat steeds vaker zonnepanelen worden aangebracht. De gemeente ontvangt echter ook verzoeken om bomen te snoeien of te kappen ten behoeve van de opbrengst van de zonnepanelen. Alleen om deze reden worden geen bomen gesnoeid of gekapt. Bij de beoordeling of zonnepanelen rendabel zijn op die locatie zijn de bomen een gegeven waar rekening mee gehouden moet worden.

Allergie door bomen

De natuur ontwaakt en alles begint te groeien en te bloeien. Prachtig, maar heel vervelend als je daar allergisch voor bent. Een dichte neus, tranende ogen of een lichte verkoudheid. Het is weer hooikoorts tijd. Maar wat kun je er aan doen? Heeft het zin om de boom voor de deur te kappen?

Hooikoorts

Hooikoorts heeft niets met hooi, noch met koorts te maken. Het is een vorm van allergie. Het afweersysteem van ons lichaam reageert bij een allergie overgevoelig op een, in feite onschuldige, stof. Heel vroeger kwamen de klachten voornamelijk voor aan het einde van de zomer, tijdens het hooien, vandaar de naam 'hooikoorts'. Hooikoorts wordt echter veroorzaakt door pollen ofwel stuifmeel van bloeiende planten, grassen, heesters en ook bomen.

Veroorzakers

Men kan allergisch zijn voor één of meerdere soorten pollen. Dat betekent dat de klachten optreden op het moment dat die planten bloeien waarvoor men allergisch is. Bij bomen gaat het om soorten waarvan het stuifmeel door de wind verspreid wordt. De berk is onder de bomen de meest beruchte veroorzaker van allergieklachten, op de voet gevolgd door de els en de hazelaar. De sterkste reactie wordt overigens veroorzaakt door grassen, die straks in de zomerperiode in bloei staan.

Boom weg = klachten weg?

Last hebben van hooikoorts is heel irritant en soms nog heel veel meer dan dat. Staat er een bloeiende berk voor het huis, dan is het begrijpelijk dat de patiënt die boom weg wil hebben. Bij veel gemeenten komen daarom verzoeken binnen om de berk of een andere boom bij een hooikoortspatiënt te kappen. Maar kan de kap van die boom de klachten verminderen? Zeer waarschijnlijk niet! Pollen zijn namelijk microscopisch klein en heel erg licht en kunnen over vele kilometers verspreid worden. Met andere woorden: de hele lucht zit er vol mee. De kap van die ene boom zal dus weinig soelaas bieden. Bovendien is men dan de boom kwijt die zoveel nuttige functies voor ons vervult. Onderzoek heeft aangetoond dat mensen in een groene omgeving minder last hebben van stress, gezonder zijn en sneller herstellen van een ziekte of een operatie. En in de zomer kan die boom 70% van het stof uit de lucht filteren.

Wat u kunt doen?

Bij hooikoorts is het vooral belangrijk zo min mogelijk met pollen in aanraking te komen waarvoor men allergisch is. Binnenblijven is het devies op warme, winderige dagen. Vlak na een regenbui is de lucht beter te verdragen voor een allergiepatiënt. Raadpleeg bij aanhoudende klachten een arts of een apotheker voor soort specifieke medicijnen om de klachten te verminderen. Voor meer tips en informatie: www.bomenstichting.nl of kijk voor een actueel pollenweerbericht op teletekstpagina 709

BIJLAGE 4 COMMUNICATIEPLAN

Doelgroepen

1. Onze collega's (de interne organisatie)

Onze collega's zijn een onmisbare communicatiedoelgroep. De essentie en uitvoering van het geactualiseerde bomenbeleid raakt andere beleidsterreinen zoals Ruimtelijke ontwikkeling. Daarom moeten zij het, waar het kan aan de voorkant, integreren in hun plannen, projecten en beleid. Daarnaast wordt het belang van deze doelgroep ook bepaald door hun voorbeeldfunctie als ambtenaar in combinatie met hun rol als ouder/buurman/vriendin/tuinliefhebber te midden van een groot sociaal netwerk. De realisatie van communicatieopgaven begint dan ook bij hen.

De communicatieactiviteiten voor deze doelgroep hebben primair tot doel dat zij het geactualiseerde beleid op de juiste manier integreren in hun eigen werk en dat zij hun voorbeeldfunctie kunnen vervullen.

2. Inwoners met een boom op de bomenlijst

Op de Beschermden bomenlijst staan xxx (nader te bepalen) bomen in de tuin van inwoners of bedrijven. Dit kunnen monumentale bomen zijn of andere waardevolle bomen. Niet elke eigenaar is zich bewust van de status van zijn boom en wat dat voor hem en zijn omgeving betekent.

Hij ervaart misschien eerder de lasten dan de lusten van zo'n bijzondere boom in de tuin. Toch is het iets om trots op te zijn. Dit trotse gevoel versterken we door de eigenaren op een podium te plaatsen (publiekelijk te waarderen) en meer kennis en inzicht te geven t.a.v. hun boom, de status die het heeft en de betekenis daarvan voor de eigenaar en de omgeving. Particuliere eigenaren van monumentale bomen komen vanaf 2017 bovendien in aanmerking voor een tegemoetkoming in de kosten voor behoud en onderhoud van de boom.

De communicatieactiviteiten voor deze doelgroep hebben primair tot doel hen bewust maken van en trots te laten zijn op wat er in tuin staat, het verantwoordelijkheidsgevoel versterken, het vergroten van hun kennis over het particuliere beheer en behoud van de boom en hen helpen een voorbeeld zijn naar anderen. Deze doelgroepen bereiken we het beste via persoonlijk contact per e-mail, telefoon of post.

4. Bomenkoestersaars

Leden van natuurverenigingen, bomenstichting, natuurliefhebbers enzovoort. Iedereen die voor het behoud van bomen is en vanuit persoonlijke interesse al het nodige weet over net nut en de noodzaak van bomen. Deze doelgroepen bereiken we het beste via persoonlijk contact per e-mail, telefoon of post.

5. Algemeen publiek

Het algemeen publiek willen we informeren, inspireren en motiveren bomen in de gemeente te koesteren in plaats van te kappen. Ook willen we hen bewegen melding te blijven maken van boomproblemen en de juiste bomen te planten op de juiste plek. Het algemeen publiek heeft –bewust of onbewust – in meer of mindere mate te maken met bomen. Als consument kijken zij steeds kritischer naar hun eigen woon- en leefomgeving. Ze vragen zich steeds vaker af wat ze zelf kunnen doen om overlast te beperken of de leefbaarheid en de waarde van hun woning te vergroten. Ze vragen zich af hoe ze meer vlinders en meer vogels in de tuin krijgen. Wat ze kunnen doen voor een schonere lucht, verkoelende schaduw en goede afwatering na stortbuien. Dit maakt hen ontvankelijk voor voorlichting en advies over hoe goede, gezonde bomen op de juiste plek hieraan bijdragen. Wat betreft de aanwezigheid van bomen, valt deze vooral op bij overlast zoals te veel schaduw, vogelpoep, bladafval, plak of luis. Of wanneer ze de waarde van hun bomenrijke omgeving ontdekken bij de verkoop van hun huis. Iemand die overlast ervaart van een boom wendt zich doorgaans tot de eigenaar: de buurman (particulier) of de gemeente

bij wie hij een melding of aanvraag voor kap doet. Ervaren zij overlast, dan kunnen zij twee wegen bewandelen:

hoeven zij vanaf 2017 alleen nog een kapvergunning aan te vragen voor een boom die op de Beschermden bomenlijst staat. Gemeentelijke bomen en monumentale bomen worden niet gekapt. Zij kunnen enkel melding doen van overlast van deze bomen. Niet langer de toetsing van aanvragen voor kap staat centraal maar de gedeelde verantwoordelijkheid voor het koesteren (behouden) van de boom en het op een andere manier gezamenlijk oplossen/beperken/voorkomen van het probleem. Iemand die 'overvallen' worden door luis, plak, bladafval of platgetrapt fruit op de stoep zal dit eerder als overlast ervaren (en zich tot de gemeente wenden met een melding of aanvraag voor kap) dan iemand die hierop gerekend heeft en weet hoe de overlast te beperken of te voorkomen. Voorlichting, persoonlijk advies en het stimuleren van particuliere initiatieven spelen dan ook een belangrijke rol bij de communicatie richting deze doelgroep. Deze doelgroep bereiken we via de standaard communicatiekanalen van de gemeente en via persoonlijk contact en tijdens evenementen.

6. Basisschoolkinderen

De kinderen in onze gemeente zijn de volwassenen, bestuurders, beleidsmakers en bomenkoesters van de toekomst. Zij hebben alle tijd van de wereld om te spelen en te leren. Dat moet vooral zo blijven. Zij zijn van nature nieuwsgierig naar alles om hen heen, gaan graag op ontdekkingstocht en zijn leerzamer. Zij zijn de toekomst en vertellen hun ouders maar wat graag hoe het wel en niet moet. Daarom is het niet meer dan vanzelfsprekend hen bij communicatieacties te betrekken dan wel hen er onderdeel van laten zijn. We helpen hen het goede voorbeeld geven en door daarbij ook de school te betrekken spreken we het gevoel van collectieve trots aan en zorgen voor een groot bereik van onze acties. Deze doelgroep bereiken we via de standaard communicatiekanalen van de gemeente en via de schoolleiding.

7. Bedrijven

Binnen de gemeente Geertruidenberg zijn legio bedrijven gevestigd. Vrijwel elk bedrijf beschikt over een buitenruimte met een of meerdere functies. Net als consumenten zien we steeds meer bedrijven die met de inrichting van hun buitenruimte en/of bedrijfsprocessen betekenis geven aan termen als duurzaamheid. Dit als gevolg van veranderende wet- en regelgeving of ter bestendiging van een duurzaam imago. Meer groen rondom het bedrijf verhoogt de grondprijs, verbetert de gezondheid van het personeel en zorgt voor een aantrekkelijker uitstraling/ imago. Daarnaast zijn er bedrijven met ontwikkelplannen zoals projectontwikkelaars, stedenbouwkundigen, architecten, nutsbedrijven en aannemers. Ook voor hen moet onze visie duidelijk zijn en hoe dit te integreren in hun plannen. Deze doelgroepen bereiken we het beste via persoonlijk contact per e-mail, telefoon of post.

WAT

Inspiratiesessie

Boomcadeau tijdens de nationale boomfeestdag

In het kader van de nationale boomfeestdag geeft de gemeente bomen cadeau in ruil voor het beheer en behoud door de inwoners zelf. Ze vraagt inwoners hiervoor plekken/straten aan te dragen waar meer groen het straatbeeld zichtbaar verbetert. Vervolgens nodigt ze de omwonenden uit als collectief deel te nemen aan de actie.

Bijeenkomst eigenaren bijzondere bomen

Voorlichting en advies online en offline

Ontwikkeling van de volgende voorlichtingsmaterialen:

Filmpje met het waarom, hoe en wat van het bomenbeleid verteld door een bekende en gewaardeerde persoonlijkheid.

Digitale kaart

met daarop zichtbaar waar monumentale bomen en ander waardevol groen zich bevindt. Via icoontjes is meer informatie over de boom te vinden. Dit is de plek waar inwoners een verzoek kunnen indienen, een melding, aanvraag of verzoek kunnen doen voor het toevoegen van een boom aan de kaart en de beschermde bomenlijst.

Webpagina's

3 pagina's binnen de gemeentesite bereikbaar via geertruidenberg.nl/nietkappenmaarkoesteren met het hoe, wat, waarom van het bomenbeleid, veel gestelde vragen en antwoorden, voorlichtingsmateriaal, filmpje en de digitale kaart

Voorlichting en advies in de lokale krant

We plaatsen met regelmaat info over komende activiteiten t.a.v. bomen. We gaan daarbij verder dan alleen de melding dat een boom wordt gekapt of geplant. We geven aan wanneer wat gebeurt, waar het goed voor is en wat men evt. zelf kan doen. We verwijzen daarbij naar onze online kanalen.

Posts op Facebook

Gedurende het jaar wordt voorlichting en advies gegeven via Facebookposts. Elke post wordt altijd vergezeld met een foto of filmpje en is zo opgesteld dat het volgers uitnodigt het bericht te delen of te reageren en ze door kunnen klikken voor meer informatie.

Folders (digitaal en/of print)

* Overlast van bomen voorkomen en beperken

* De juiste boom op de juiste plek

* Bomen en ruimtelijke ontwikkeling

VOOR WIE

Collega's

Alle doelgroepen

Particulieren en bedrijven met een boom in de tuin die op de beschermde bomenlijst staat.

Alle doelgroepen

Oprichting en activiteiten bomenbrigade

We richten een bomenbrigade op bestaande uit bomenliefhebbers (ambtenaren, eigenaren van bijzondere bomen, afgevaardigden van externe organisaties). Leden committeren zich om inwoners op vrijwillige basis met raad en daad te helpen bij overlast en andere bomenkwesties. Zij geven het goede voorbeeld, weten de weg, benaderen doelgroepen actief en zijn in hun rol als zodanig herkenbaar en bereikbaar (jasje met niet kappen maar koesteren, visitekaartje). De brigade werkt intensief samen met de beleidsambtenaar.

Bomenkoestersaars, eigenaren van bijzonder bomen en algemeen publiek

Geboorteboom

In de gemeente worden jaarlijks circa 200 kinderen geboren. Ouders die de geboorte van hun kind aangeven ontvangen een waardebon voor een geboorteboom met daarbij een brief met felicitaties, de aanleiding voor dit cadeau en informatie over het planten en verzorgen van de boom. De boom is af te halen bij een leverancier in de gemeente.

Algemeen publiek

Openbare plukplek

Jaarlijks realiseert de gemeente in samenspraak met kinderen een openbare plukplek. Dit kan door bestaande fruitbomen in de openbare ruimte toegankelijk en zichtbaar te maken. Of door een nieuwe fruitboom te planten. Scholen kunnen de boom adopteren wat inhoudt dat ze zorgen voor het onderhoud van de boom en het voor educatieve doeleinden kunnen gebruiken.

Basisschool kinderen

D'n Bergse bomenroute

Bijzondere bomen in de openbare ruimten worden zichtbaar gemaakt met informatiebordjes waarom net iets meer staat dan alleen de naam van de boom. Bijvoorbeeld een oude foto van de omgeving en de boom. In de toekomst kan dit uitgroeien tot D'n Bergse bomenroute waarmee de historie van D'n Berg beleefbaar wordt.

Algemeen publiek

Bomen, burgers en buitenlui.

Nieuwe rubriek in de lokale krant. 1x per 8 weken terugkerende rubriek met artikel over een burger, zijn boom en het verhaal achter beiden. Een inspirerend verhaal over een bijzondere boom, bomenlaan o.a.

Algemeen publiek

Het beste bomen-idee

Jaarlijks zetten we een prijsvraag uit voor het beste bomenidee. We bieden kaders en budget en twee categorieën: voor volwassenen en voor kinderen. Het idee van de winnaars wordt gerealiseerd.

Basisschoolkinderen en algemeen publiek

Presentatie / gastles op locatie

De titels van eerder genoemde folders zijn tevens 3 thema's voor een uit te werken interactieve presentatie of gastlessen. Leden van de bomenbrigade en of de beleidsmedewerker verzorgen ze op bijeenkomsten van bijvoorbeeld de ondernemersvereniging, projectontwikkelaars of op scholen.

Bedrijven en Basisschoolkinderen

Samenvatting en projecthandleiding

De belangrijkste onderdelen van het bomenbeleid worden uitgewerkt en toegelicht in een beknopte handleiding en gepresenteerd en toegelicht aan collega's

Collega's die in werk raakvlakken hebben met bomenbeleid.

Gemeente Geertruidenberg

Postbus 10.001
4940 GA Raamsdonksveer
Vrijheidstraat 2
4941 DX Raamsdonksveer
Telefoon: 14 0162
E-mail: info@geertruidenberg.nl
www.geertruidenberg.nl